

Avfallsplan 2022–2025

Bild: Kupa klint i Sankt Anna (Bildkälla: Söderköping kommun)

Diarienummer: KS 2021-00305

Antagen: Kommunfullmäktige 2022-03-30, § 23

Reviderad:

Dokumentansvarig förvaltning: Serviceförvaltning

Dokumentet gäller för: Söderköpings kommun

Dokumentet gäller till och med: Tillsvidare

Postadress

Söderköpings kommun
614 80 Söderköping

Besöksadress

Kommunhuset
Storängsallén 20

Kontakt

0121-181 00
kommun@soderkoping.se

Org.nr och webbplats

212000-0464
www.soderkoping.se

SÖDERKÖPING.SE

Ordlista och definitioner

Avfall

Varje föremål eller ämne som innehavaren gör sig av med, avser eller är skyldig att göra sig av med.

Avfallshierarkin/Avfallstrappan

Prioriteringsordning som visar i vilken ordning olika behandlingsmetoder för avfall bör användas för att minimera miljöpåverkan. Avfallshierarkin regleras i ramdirektivet om avfall och är implementerad i svensk lagstiftning genom olika bestämmelser i miljölagstiftningen. Översta steget är att förebygga – minska avfallens mängd och farlighet, därefter följer förberedelse för återanvändning, materialåtervinning, annan återvinning – exempelvis energiåtervinning och sista steget är bortskaffande – exempelvis genom deponering.

Renhållningstaxa¹

Avgift som kommunen tar ut för att finansiera hantering av det avfall som kommunen ansvarar. Utgångspunkten är att avfallsavgifterna ska täcka kommunens hela kostnad för avfallshanteringen. Taxan kan användas som styrmedel genom att återvinning och annan miljöanpassad avfallshantering stimuleras. Miljöbalken är den som ytterst styr hur renhållningstaxan får användas.

Engångsartiklar

Engångsartiklar är produkter som är avsedda att användas vid ett tillfälle och därefter kasseras.

Farligt avfall

Ett ämne eller ett föremål som är avfall och som är markerat med en * i bilaga 4 till avfallsförordningen. Bilaga 4 till avfallsförordningen innehåller en förteckning över egenskaper som gör att avfall ska anses vara farligt avfall, eller som omfattas av föreskrifter som har meddelats med stöd av 12 § avfallsförordningen. Det gäller exempelvis ämnen som kan vara hälsokadliga, smittförande, miljöfarliga, brandfarliga eller explosiva.

Fastighetsnära insamling (FNI)

Insamling av utsorterat avfall vid fastighetsgränsen eller vid överenskommen eller anvisad plats inom rimligt avstånd från fastigheten. Beroende på vilken typ av abonnemangstyp som erbjuds i kommunen går det att sortera i flera olika fack samt i olika mindre insatser för exempelvis farligt avfall.

Förberedelse för återanvändning

Förberedelse för återanvändning är ett återvinningsförfarande. Enligt definitionen innebär det att kontrollera, rengöra eller reparera något som är avfall så att det kan återanvändas utan ytterligare behandling. Detta kan ske genom mottagningshall eller containrar för återanvändning på återvinningscentral (ÅVC) och andra återanvändningstjänster.

¹ Även kallad *Avfallstaxa*

Förebyggande av avfall

Åtgärder som vidtas för att förebygga att det överhuvudtaget uppkommer avfall exempelvis genom minskad konsumtion eller delat ägande. Förebyggande är det översta steget i EU:s avfallshierarki. Steget definieras som åtgärder som vidtas innan ett ämne, ett material eller en produkt blivit avfall och innebär en minskning av: mängden avfall, den negativa påverkan på miljön och människors hälsa genom det genererade avfallet, eller halten av skadliga ämnen i material och produkter.

Grovavfall

Kommunalt avfall som är så tungt eller skrymmande att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl.

Kommunalt avfall²

Kommunalt avfall avser avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll.

Kommunens verksamhetsavfall

Sådant avfall som uppstår vid kommunens verksamheter (till exempel förskolor, skolor, äldreomsorg, kommunkontor, reningsverk) som inte är kommunalt avfall.

Matavfall

Livsmedelsavfall från livsmedelskedjan (hushåll, restauranger, storkök, butiker och livsmedelsindustrin). Omfattar såväl ätbar mat (se matsvinn) som icke ätbart, exempelvis ben, kärnor och skal.

Matsvinn

Onödigt matavfall, det vill säga sådan mat som hade kunnat ätas upp om den hanterats på rätt sätt och ätits upp i tid, innefattar även avskrap från tallrikar och rester i förpackningar.

Producentansvar

Skyldighet för producenter att se till att avfall samlas in, transporteras bort, återvinns, återanvänds eller bortskaffas på ett sätt som kan krävas för en miljö- och hälsomässigt godtagbar avfallshantering. Producentansvar finns till exempel för förpackningar, returpapper, bilar, däck, elavfall och läkemedel.

Nedskräpning

Marint skräp

Marint skräp är skräp som finns i havet och som sköljs upp på kusten. Marint skräp är svårt att förebygga eftersom det ofta kommer med strömmar från andra delar av världen.

Skräp på marken

Skräp på marken orsakas av människor som slänger skräp på marken och i naturen. Verksamheter, vind och djur kan också bidra till nedskräpning, då ofta kopplat till bristfällig avfallshantering. Skräp på marken innefattar både skräp i stadsmiljö och naturområden.

² Begreppet ersätter den tidigare termen *Hushållsavfall*.

Rejekt

Avfallsfraktion som uppkommer vid sortering av avfall. Rejekt kan uppstå på grund av att den inkommande avfallsfraktionen innehåller felsorterat material, på grund av förluster i sorteringsprocesserna eller på grund av att avfall av olika anledningar inte sorteras ut till materialåtervinning och behandling.

Restavfall³

Det avfall som normalt uppstår i hushållet och som inte kan sorteras och materialåtervinnas på annat sätt. Det vill säga efter att matavfall, farligt avfall, förpackningar, returpapper, elavfall, grovavfall och annat avfall som omfattas av producentansvar sorterats ut. Restavfallet kan samlas in genom säck, kärl, underjordsbehållare, sopsugssystem, eller containers.

Återanvändning/återbruk

En åtgärd som innebär att en produkt eller komponent som inte är avfall används igen för att fylla samma funktion som den ursprungligen var avsedd för.

Återvinning

En avfallshantering som beskrivs i bilaga 2 till Avfallsförordningen, eller som på annat sätt innebär att avfallet kommer till nytta som ersättning för annat material, eller förbereds för att komma till sådan nytta, eller en avfallshantering som innebär förberedelse för återanvändning.

³ Ersätter tidigare begrepp *brännbart avfall*.

Förord

Avfallsplanen är ett strategiskt dokument för att utveckla kommunens avfallshantering till år 2025. För ett framgångsrikt arbete är det viktigt att många hjälps åt för att nå de uppsatta målen. Vi hoppas att kommuninvånare, näringsidkare och besökare vill vara med i arbetet för att uppnå en mer hållbar avfallshantering i Söderköpings kommun.

Denna avfallsplan för år 2022–2025, som ersätter tidigare avfallsplan, är utformad utifrån en utvärdering av den tidigare planen samt erfarenheter från nuvarande avfallshantering samt avfallsstatistik. Planen har tagits fram i nära samverkan mellan flera av kommunens verksamheter och är ett resultat av många aktörers gemensamma tankearbete kring framtidens avfallshantering i vår kommun. Avfallsplanen i Söderköping har reviderats samtidigt som samarbetskommunerna Valdemarsvik samt Kinda reviderat sina avfallsplaner. Detta för att få kommunernas system att likna varandra och dra nytta av den geografiska närheten.

Hushållen producerar tillsammans en större mängd avfall. Genom lagning och reparation av produkter, återbruk, utsortering av matavfall, farligt avfall och förpackningar inför vidare behandling och återvinning kan vi tillsammans hjälpas åt att minska avfallet. Samtidigt tar vi tillvara på våra gemensamma naturresurser. För att möjliggöra det ska det finnas enkla, lättillgängliga lösningar i kommunen för att sortera ut och slänga rätt. Tydliga målsättningar, ökat informationsarbete och en integrerad avfallsorganisation, där alla verksamheter är med, ska vidareutvecklas de kommande fyra åren. Genom god fysisk planering kan vi effektivisera avfallshanteringen avseende på planering av avfallsutrymmen, transport och logistik. Det i sin tur bidrar till både ökad kundnöjdhet och bättre fördelning av ekonomiska resurser.

Införandet av flerfackkärl har underlättat utsorteringen av återvinningsbart material i hushållen vilket resulterat i att vi minskat andelen återvinningsbart i den restavfallsfraktionen. Sedan flerfackssystemet infördes i kommunen har andelen förpackningar i den fraktionen för restavfall minskat med minst 50%. Den kommunala renhållningstaxan har anpassats till det nya systemet med flerfackskärl samt för att skapa incitament att sortera ut avfallet. För att nå kommuninvånarna och engagera dem i avfallsfrågor har en kommunikationsplan utformats med en inriktning gällande hur kommunikationen ska ske. Nu pågår ett arbete med att implementera denna. Även klimatmål för att minska avfallstransporterna är fortsatt aktuellt.

Den nationella avfallsplanen lägger allt större fokus på återvinning och återanvändning, där flera avfallsströmmar identifierats som huvudsakliga och ökade krav ställs på både de som producerar och den som slänger. Ett ökat ansvar på avfallsförebyggande insatser läggs direkt på kommunerna. Ett fortsatt arbete med att minska mikroplasterna i havet sker och här har Söderköping som kustkommun ett viktigt arbete att utföra.

För Servicenämndens presidie:

ordförande

1:e vice ordförande

2:e vice ordförande

ledamot

Sammanfattning avfallsplanen 2022 - 2025

Till år 2025 vill Söderköpings kommun:

- Att genom tydliga informationsinsatser och i dialog med kommunala och externa aktörer:
 - minska de genererade avfallsmängderna redan vid källan
 - fortsatt öka tillgängligheten och göra det enkelt att slänga rätt
 - fortsatt minska mängden farligt avfall i restavfallsfraktionen
 - se till att mängden grovavfall samt bygg- och rivningsavfall som lämnas till återvinning ökar
 - genomlys och implementera kommunikationsplanen
- Utöka samarbetet med närliggande kustkommuner för att förebygga nedskräpning och bidra till en ren kust och skärgård.
- Öka återbruket av möbler och textilier i de kommunala verksamheterna samtidigt som avfallsmängderna fortsatt minskar vid källan.
- Uppfört en ny ÅVC, som även fungerar som en mötesplats och som skapar mer värde för kommunens invånare och de som arbetar i den.
- Utveckla klimatmål för att fortsatt minska utsläppen av växthusgaser.
- Fortsatt arbeta för en god och effektiv avfallsorganisation genom att integrera avfallshanteringen i den övriga organisationen som fysisk planering av detaljplaner och inför bygglov.

Genom ett aktivt arbete med avfallsfrågor hoppas Söderköpings kommun nå de sex (6) huvudinriktningarna som presenteras i denna avfallsplan, se Figur 1. För Söderköpings kommun är avfallsplanen en viktig del för att dessa inriktningar ska kunna nås under den kommande fyraårsperioden. Avfallsplanen utgör tillsammans med avfallsföreskrifterna den kommunala renhållningsordningen.

Arbetet med avfallsplanen har pågått under 2021 och involverat tjänstemän och politiker inom kommunen, samt med stöd av miljökonsultbolaget Ensucon AB som drivit processen genom workshops och intervjuer. I den handlingsplan som framtagits har mer detaljerade inriktningar satts upp tillsammans med åtgärder och ansvarsfördelning inom kommunen. Inriktningarna och aktiviteterna i handlingsplanen ska ses över årligen. De sex huvudinriktningarna har brutits ned till 17 delmål för perioden 2022-2025. I arbetet med framtagandet av avfallsplanen har fokus varit att minska avfallet.

Nytt för denna avfallsplan är att Söderköpings kommun även förberett för ett utökat samarbete med grannkommunen Kinda och har sedan tidigare redan ett samarbete med Valdemarsvik och Åtvidaberg. Kommunerna har bland annat en gemensam kundtjänst och ett geografiskt gynnsamt läge, vilket främjar samarbetet. Kommunen utreder även en annan typ av avfallsorganisation gällande drift av renhållning och VA tillsammans med Norrköping (Nodra), Valdemarsvik och Finspång (Tekniska verken). Det finns många fördelar med att samarbeta kring avfallsfrågorna ur ett regionalt, miljömässigt och ett ekonomiskt perspektiv då kommunerna har många likheter. Det pågår samtidigt en översyn med andra samarbetsorganisationer.

Åtgärderna under avfallsplanens delmål under respektive inriktning är även kopplade till vilket resursbehov som åtgärden innebär. Resursbehovet innebär både arbetsinsatser och arbetsfördelning samt ekonomiska kostnader. De kostnader som anges under resursbehov avser följande:

Litet <30 000 SEK (kostnad per hushåll: Ca 15 kronor, kostnad per invånare: Ca 2 kronor)

Medel 30 000–100 000 SEK (kostnad per hushåll: Ca 15-45 kronor, kostnad per invånare: Ca 2- 7 kronor)
Stor > 100 000 SEK (kostnad per hushåll: ca 45 kronor, kostnad per invånare: Ca 7 kronor)⁴

Figur 1. I bilden presenteras de sex huvudinriktningarna för avfallshanteringen i Söderköpings kommun.

⁴ Kostnaden är en utslagsräkning *per år* och förhålls till de fyra åren 2022-2025 även om fördelning av kostnaden för den totala åtgärden kan ske under kortare, längre period eller för enstaka insatser.

Innehåll

Ordlista och definitioner	2
Förord	5
Sammanfattning avfallsplanen 2022 - 2025	6
1. Inledning	9
Genomförande 2016–2020	9
1.1 Syfte	11
1.2 Arbetsgång	11
1.3 Remiss	11
1.4 Disposition	12
2. Inriktning för avfallshantering	12
2.1 Gällande lagstiftning	13
2.2 FN:s globala mål	14
2.3. EU:s övergripande miljö- och avfallsmål	15
2.3.1 EU:s avfallshierarki	15
2.3.2 EU:s handlingsprogram	16
2.3.3 Det nya avfallspaketet	17
2.4 Nationella miljö- och avfallsmål	18
2.4.1 Nationell avfallsplan	18
3.4.2 Nationella miljömål	18
2.5 Återvinningsmål	20
2.6 Insamling av textil	21
2.7 Mikroplaster i våra hav	21
2.8 Regionala miljö- och avfallsmål	21
2.9 Regional Energi- och klimatstrategi	22
3. Genomförande	24
3.1 Uppdragsplan Söderköping	25
4. Lokala inriktningar och handlingsplaner	26
Inriktning 1 – Förebyggande av avfall och återbruk	27
Inriktning 2 - Minskad nedskräpning och ren kust	31
Inriktning 3 - Hållbar hantering av matavfall	33
Inriktning 4 - Förbättrad utsortering av farligt avfall och förpackningsmaterial	35
Inriktning 5 - God avfallsorganisation med användare och framtiden i fokus	37
Inriktning 6 – Minskad klimatpåverkan	39
5. Uppföljning	40
6. Miljöbedömning	41
7. Referenser	42

Bilagor

Bilaga 1 Uppföljning av tidigare handlingsplan 2016 – 2020
Bilaga 2 Nulägesbeskrivning
Bilaga 3 Avfallsanläggningar inom kommunen
Bilaga 4 Behovsbedömning inför miljöbedömning
Bilaga 5 - Måluppföljning relaterade planer och program
Bilaga 6 – Resursbedömning av avfallsplan 2022-2025

1. Inledning

Avfallsplanen är kommunens styrdokument för avfallshanteringen med syftet att minska mängden avfall och dess farlighet genom konkreta inriktningar och aktiviteter. Miljöpåverkan sker både vid generering och hantering av avfall vilket beaktas vid upprättandet av avfallsplanen.

Under år 2020 har det skett en rad förändringar på avfallsområdet och det kommer således att fortsätta implementeras nya förändringar i lagstiftningen och det nationella målarbetet fram till år 2025. Idag ligger fokus på EU:s avfallshierarki och på att förändra tidigare linjära avfallsflöden till mer cirkulära resursflöden.

I Söderköpings kommun samlades 469 kg kommunalt avfall per person in under år 2020. Motsvarande siffra för hela landet var år 2020 cirka 465 kg per person och år (Avfall Sverige 2020). Sundbyberg var den kommun där det genererades minst mängd avfall per person (269 kg) under år 2019 (Avfall Sverige 2020). Att förebygga att avfall uppstår och minska avfallsmängderna är en av de primära åtgärderna. På samma sätt gäller det att leva upp till de europeiska och nationella målsättningarna gällande matavfall, förpackningsmaterial m.m.

25/25-målet⁵

Avfall Sverige har tagit fram ett nationellt 25/25-mål vilket innebär att till år 2025 ska mat- och restavfallet minska med 25 procent, jämfört med år 2015*. Alla kommunmedlemmar bjuds in att ansluta sig med syfte att öka takten för att klättra uppåt i avfallshierarkin. Genom att enas kring ett gemensamt mål kan det bidra till att skapa delaktighet. Målet bör användas i de kommunala avfallsplanerna. Söderköpings kommun har idag nått målet och väljer att arbeta för att gå ännu längre, inte minst bibehålla målet, genom aktivt arbete med fler kommunikationsinsatser och fortsatta möjligheter till utsortering av hushållen och verksamheternas mat- och restavfall.

Genomförande 2016–2020

En uppföljning av de tidigare målen och handlingsplanen för 2016 – 2020 visar att de mål som uppfylldes var;

- ✓ Avfallsmängderna per person ska minska i enlighet med det nationella målet om avfallsförebyggande enligt EU:s avfallshierarki.
- ✓ Att ställa relevanta upphandlingskrav av varor och tjänster i kommunal verksamhet, i syfte att förebygga avfallets mängd och farlighet.
- ✓ Att fortsatt arbeta för ett ökat återbruk av möbler och byggmaterial på ÅVC.
- ✓ Att årligen arbeta med aktioner för minskad nedskräpning, exempelvis Håll Sverige rent-kampanjen och att samarbeta med kustkommunerna för att minska andelen marint skräp i våra hav genom att delta i kampanjer för kustnära insamling av plast i havet.
- ✓ Att införa insamling av matavfall inom hela kommunen.
- ✓ Att öka den fastighetsnära insamlingen av farligt avfall.
- ✓ Att minska förpackningsmaterial i den restavfallsfraktionen.
- ✓ Att förenkla insamlingssystem för användaren genom att införa ett nytt system för avfallsinsamling.
- ✓ Att ta fram och införa en miljöstyrande taxa i samband med att en ny avfallsinsamling införs.

⁵ Målet innebär att den totala mängden mat- och restavfall ska minska med 25 procent per person till 2025, jämfört med 2015. År 2015 var mängden mat- och restavfall i snitt 225 kilo per person nationellt (enligt Avfall Web). 25 procent innebär en minskning med i snitt 56 kg och den kvarvarande mängden mat- och restavfall skulle bli 169 kg. Exempel på åtgärder för att nå målet är att minska matsvinnet och minska onödig användning av produkter. En utökad utsortering av såväl matavfall som förpackningar som ändå uppstår kommer också att behövas.

- ✓ Att förbättra kommunikationsarbetet genom att upprätta en kommunikationsplan.
- ✓ Att bränslet i samtliga avfallsfordon ska fortsätta vara fossilfritt.

Figur 2. Under perioden 2018–2019 införde Söderköping fastighetsnära insamling med flerfackskärl som gjort det enklare för hushållen att sortera ut sitt avfall. (Bild lånad från: PWS, www.pwsab.se, 2021)

Ett antal mål från avfallsplanen 2016–2017 uppnåddes inte. Anledningen till att målen inte nåddes beror framför allt på att kommunen under åren ändrat strategier, att resurserna inte har räckt till eller att ansvarsfördelningen inte varit tydligt nog. En fullständig uppföljning av de tidigare målen finns redovisad i Bilaga 1.

Införandet av fastighetsnära insamling med flerfackskärl skedde under perioden 2018–2019 vilket har gett ett förenklat insamlingssystem för användaren med möjligheten att sortera ut förpackningsavfall, matavfall och restavfall. Även farligt avfall i form av ljuskällor och batterier samlas in i särskild behållare på flerfackskärl. Detta har resulterat i renare avfallsfraktioner och en ökad utsortering.

Att införa den så kallade Samlaren⁶ är ett pågående arbete och kommunen har redan två utplacerade. Dessutom ser kommunen samtidigt över fler samarbeten för att öka möjligheten för hushållen att sortera ut sitt farliga avfall ytterligare.

En reglering av renhållningstaxan skedde i samband med införandet av fastighetsnära insamling, då kommunen valde att gå över till en miljöstyrande taxa. Syftet är att skapa incitament för avfallssortering och därmed minska den mängd avfall som efter insamling förbränns, eller läggs på deponi. Detta har följts upp av plockanalyser på matavfall och farligt avfall. En detaljerad redogörelse för den nuvarande avfallshanteringen samt avfallsstatistik för olika avfallslag redovisas i Bilaga 2. Avfallsanläggningar, återvinningsstationer och äldre avfallsupplag inom kommunen finns redovisade i Bilaga 3.

Den nya avfallsplanen har utformats utifrån en utvärdering av den tidigare avfallsplanen, den nuvarande avfallshanteringen, kommunens vision⁷ samt utifrån en uppdaterad sammanställning av avfallsstatistik.

Genom detta aktiva arbete med avfallsfrågorna är förhoppningen att de sex huvudinriktningarna kan nås. Visionen inför 2030 är att Söderköping tillsammans med kommu-

⁶ Samlaren är ett insamlingskärl där farligt avfall såsom ljuskällor (exempelvis glödlampor och lågenergilampor), batterier och små elavfall kan lämnas. Samlaren placeras vanligtvis i offentliga miljöer såsom i matbutiker.

⁷ Vision: "Östergötlands bästa boendekommun"

nerna Valdemarsvik, Kinda, Åtvidaberg, Norrköping och Finspång har ett än mer utökad och gott samarbete kring avfallsfrågorna i regionen och tillsammans stärker det lokala och regionala avfallsarbetet.

1.1 Syfte

Enligt miljöbalken ska det i alla kommuner finnas en avfallsplan. En avfallsplan är ett styrdokument för hur avfallshanteringen inom kommunen ska gå till. De främsta syftena med revideringen av avfallsplanen är:

- Att den ska fungera som ett aktivt planeringsverktyg för kommunens avfallshandling.
- Att sätta upp inriktningar för avfallshandling fram till år 2025.
- Att den ska vara anpassad till nuvarande lagstiftning.

Utöver detta ger avfallsplanen en samlad bild av nuvarande avfallshandling, den anger vilka inriktningar och åtgärder som krävs för att minska avfallet och öka återvinningen, samt hur den bidrar till en hållbar utveckling och kommunicerar förändringsbehov. En stark koppling finns även till andra kommunala frågor i form av ekonomi, fysisk planering, miljötillsyn, energi och infrastruktur.

1.2 Arbetsgång

Avfallsplanen tar hänsyn till miljömålen på nationell, regional och lokal nivå och är utformad utifrån gällande lagstiftning, Naturvårdsverkets föreskrifter om innehållet i kommunala avfallsplaner (NFS 2020:6) och Avfall Sveriges handbok om kommunal avfallsplanering, rapport U2018:16.

Avfallsplanerna i Söderköping, Valdemarsvik och Kinda kommun har reviderats samtidigt för att främja det fortsatta goda samarbetsklimatet mellan kommunerna. Syftet är även att kommunernas system ska likna varandra och därmed kunna dra nytta av den geografiska närheten.

Under 2021 har en förvaltningsövergripande workshop hållits med fokus på att följa upp samt revidera målen i avfallsplanen. Resultatet har kompletterats av efterföljande intervjuer med berörda aktörer hos kommunens verksamheter. Den nya avfallsplanen är främst en revidering av avfallsplanen 2016–2020, med uppdaterade mål och handlingsplaner och följer därmed samma struktur och inriktningar som tidigare.

1.3 Remiss

Kommunen ska göra förslaget till avfallsplan tillgängligt för berörda i kommunen (allmänheten, verksamheter och organisationer) och länsstyrelsen. Vilket sker genom att den skickas ut till särskilt berörda, publiceras på kommunens hemsida och i lokalpress. Detta har genomförts genom remiss och utställning av förslaget till avfallsplan under hösten 2021.

1.4 Disposition

Planen innehåller sex huvudinriktningar som i möjligaste mån följer avfallstrappan där fokus ligger på de tre första stegen – Avfallsminimera, återanvänd och återvinna⁸. Till huvudinriktningarna finns delmål och åtgärder listade i en handlingsplan.

Antalet mål inom respektive inriktning varierar och åtgärderna eller aktiviteter i planen visar inom vilka områden det krävs åtgärder för att uppnå målen.

För att uppnå målen i planen krävs samverkan inom kommunens egen verksamhet, men även med övriga aktörer. Inom varje inriktning, utöver ytterst ansvariga, har därför aktörer lyfts fram som anses vara viktiga för att bidra till inriktningens måluppfyllnad. Vissa målgrupper är särskilt involverade i delmålen och det krävs därför ett aktivt samarbete för att nå målet.

Avfallsplanen har även en koppling till andra planer och dess målarbeten. Under varje inriktning har relationen till strategiska planer eller program förtydligats genom en redogörelse av dessa presenteras i Bilaga 5 - Måluppföljning relaterade planer och program.

Förslag till avfallsplan skickades på remiss till:

Centerpartiet	Kommunstyrelsen
Liberalerna Ramunderstaden AB	Bygg- och miljönämnden
Kristdemokraterna HSB	Barn- och utbildningsnämnden
Miljöpartiet	Socialnämnden i frågor kring funktionsnedsättning och tillgänglighetsanpassning
Socialdemokratiska arbetarpartiet	Barn- och utbildningsförvaltningen
Sverigedemokraterna	Kommunstyrelsens förvaltning
Vänsterpartiet	Samhällsbyggnadsförvaltningen
Torsten Sahlin Förvaltnings AB	Serviceförvaltningen
Moderata samlingspartiet	Socialförvaltningen
Gunnar Gunnarssons Fastighets AB	Länsstyrelsen i Östergötland
Stadskärneföreningen	E.ON
Hyresgästföreningen	Tekniska verken i Linköping AB
Familjen Westerberg Fastigheter AB	Renall AB
Norrköpings kommun	PreZero
Linköpings kommun	(SKRF) El-kretsen
Söderköpings kommuns råd	Förpacknings- och tidningsinsamlingen
Valdemarsviks kommun	Återvinningsindustrierna Stiftelsen
Åtvidabergs kommun	Håll Sverige rent
Finspång kommun	

2. Inriktning för avfallshantering

Målet med avfallshantering är att kontinuerligt klättra i avfallstrappan, optimera resursnyttjandet och eftersträva giftfria kretslopp. Söderköpings avfallsplan är anpassad efter gällande globala och nationella avfallsmål, utifrån de lokala förutsättningar som finns. I detta kapitel redovisas i korta drag FN:s globala mål, de EU-övergripande målen, nationella etappmål, mål i den nationella avfallsplanen och regionala miljö- och avfallsmål.

⁸ EU:s avfallshierarkin framgår av 15 kap. 10 § och 2 kap. 5 § miljöbalken.

För att säkerställa att den lokala avfallsplanen går i linje med övergripande strategiska mål, samt regionalt och lokalt målarbete har en analys gjorts av delmål och åtgärder i handlingsplanen. Avfallsplanens mål har utvärderats utifrån tre aspekter;

1. Om de har en direkt koppling till andra uppsatta mål,
2. Om de motsätter sig andra uppsatta mål samt
3. Om de bidrar till måluppfyllelse av andra uppsatta mål.

Den nationella handlingsplanen för cirkulär ekonomi poängterar att mer plast och textilier måste samlas in för återvinning och återanvändning. Elektronik-, textil- och plastavfall är de tre (3) av sex (6) huvudströmmar i avfallsområdet som det behövs ett aktivt arbete med. De etappmål som är framtagna, utifrån de nationella miljömålen, har som mål att 65% av det kommunala avfallet ska förberedas för återanvändning och/eller återvinning.

Producentansvarsföreskrifterna poängterar att till 2023 ska 60% av Sveriges bostadsfastigheter ha en borttransport av förpackningar från de vanligast förekommande avfallstyperna, samt att ett insamlingsmål för varje fraktion ska finnas. Avfall Sverige har tagit fram ett 25/25 mål⁹ där mängd mat- och restavfall ska minska med 25% från 2015 till 2025. I Östergötlands regionala energi- och klimatstrategi är ett insatsområde cirkulär ekonomi där uppströmsarbete, att minska samt att cirkulera avfall, nämns. Målet är att till år 2025 ska mat- och restavfallet vara högst 150 kg/person och år.

2.1 Gällande lagstiftning

Avfallsplanering styrs och regleras av en omfattande lagstiftning i form av EU:s avfallsdirektiv, miljöbalken, avfallsförordningen samt naturvårdsverkets föreskrifter om innehållet i en kommunal avfallsplan (Naturvårdsverket, 2021a). EU:s avfallsdirektiv (2008/98/EG) innehåller krav om att avfallsplaner och avfallsförebyggande program ska upprättas av medlemsstaterna och deras behöriga myndigheter. Detta ligger till grund för den nationella avfallsplanen.

Ansvar för att upprätta en kommunal renhållningsordning, bestående av en avfallsplan och avfallsföreskrifter, anges i 15 kap 41 § miljöbalken (1998:808). Krav finns även för hur processen kring upprättandet av en kommunal renhållningsordning ska ske, genom samråd och utställning, där beslut sedan ska fattas av kommunfullmäktige. I avfallsförordningen (2020:614) anges Naturvårdsverkets rätt att meddela föreskrifter om vad kommunala avfallsplaner ska innehålla och länsstyrelsens roll i avfallsplaneringen. Naturvårdsverket har upprättat föreskrifter om innehållet i en kommunal avfallsplan och länsstyrelsens sammanställning (NFS 2020:6).

Den nationella avfallsplanen sätter riktningen

Avfallsförordningen (2020:614) kompletterar miljöbalkens regler om avfall och producentansvar med mer detaljerade bestämmelser. Avfallsförordningen från 2011 ersattes av en uppdaterad förordning år 2020, samtidigt som en ny nationell avfallsplan presenterades, vilken innehåller uppdateringar baserade på EU:s avfallspaket. Ändringarna innebär att fler uppgifter ska redovisas i avfallsplanerna, jämfört med tidigare avfallsplaner. Nedan listas de främsta förändringarna i förordningen som berör kommunens målarbete (Naturvårdsverket, 2020):

- Flera återvinningsmål höjs.
- Ökat avfallsförebyggande arbete i kommunerna.
- Nya krav på separat insamling av farligt avfall, textil och biologiskt avfall.
- Flera nya krav på bygg- och rivningsavfall.

⁹ Avfall Sverige har tagit fram ett 25/25 mål där mängd mat- och restavfall ska minska med 25% från 2015 till 2025.

- Begreppet ”kommunalt avfall” införs¹⁰.
- Ett nytt avfallsregister införs.

Den nya avfallsförordningen (Avfallsförordning, 2020:614) innebär nya regler för kommuner

En ny avfallsförordning trädde i kraft 2020-06-25 som lägger allt större fokus på avfallsförbyggande arbete med bland annat nya regler för kommuner. Främsta ändringar som rör kommunalt avfall och kommunalt ansvar är att kommunerna har som uppgift att informera hushållen om avfallsförebyggande åtgärder för att minska uppkomsten av avfall. Kommunerna ska även vid behov informera Naturvårdsverket om avfallsförebyggande åtgärder och åtgärder för att förebygga och begränsa nedskräpning.

Ändringarna innebär även att fler uppgifter ska redovisas i avfallsplanerna dels att göra en bedömning av vilka investeringar och andra ekonomiska resurser som behövs, dels nya insamlingssystem och anläggningar för att hantera avfall, dels nedläggning eller förändring av befintliga insamlingssystem och anläggningar för att hantera avfall. Kommunerna ska även bedöma behovet av ändringar i insamlingssystem och anläggningar, för att hantera framtida förändrade avfallsflöden och bättre koppla ihop fysisk planering med avfallsplanering (NFS 2020:6).

2.2 FN:s globala mål

Agenda 2030 med de globala målen är den mest ambitiösa överenskommelsen för hållbar utveckling som världens ledare antagit. I begreppet hållbar utveckling integreras de tre dimensionerna av hållbarhet: social, ekonomisk och miljömässig. Av de 17 globala mål som satts upp är det framför allt mål 12 Hållbar konsumtion och produktion som relaterar till avfallsområden, men även mål 11 Hållbara städer och samhällen. För att uppnå målet krävs att vi människor minskar vårt ekologiska fotavtryck genom att ändra våra konsumtions- och produktionsmönster.

Figur 3. Illustration över de 17 globala målen för hållbar utveckling ((Bildkälla: De globala målen, www.globalamalen.se, 2021)

Nedan listas de delmål till Mål 11 och 12 som är relevanta för kommunens målarbete:

¹⁰ Kommunalt avfall är avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll. Begreppet ersätter den tidigare termen hushållsavfall.

Mål 11 Hållbara städer och samhällen har även ett relevant delmål för avfallshanteringen:

11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.

Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion:

12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.

12.3 Till 2030, halvera det globala matsvinnet per person i butik- och konsumentledet, och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd.

12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.

12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.

12.7 Främja hållbara offentliga upphandlingsmetoder, i enlighet med nationell politik och nationella prioriteringar.

12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstil i harmoni med naturen.

(Globala Målen, 2021)

2.3. EU:s övergripande miljö- och avfallsmål

2.3.1 EU:s avfallshierarki

EU:s ramdirektiv om avfall är implementerat i svensk lagstiftning. För att nå EU:s miljömål har bland annat EU:s avfallshierarki, även kallad avfallstrappan, utformats. EU:s avfallshierarki anger den prioriteringsordning för hur olika strategier att behandla avfall bör användas, vilket regleras i ramdirektivet om avfall (2008/98/EG).

Figur 4. Skiss över EU:s avfallstrappa. (Bild lånad från: Räkna till 10, "Känner du till avfallstrappan?" 2021).

Avfallstrappan består av fem steg där förebyggande och minimering av avfall har högst prioritet. Därefter ska avfall i så hög grad som möjligt återanvändas. Nästa steg är materialåtervinning, då återvinning av råvaror besparar stora resurser genom att exempelvis förpackningsavfall används till nya förpackningar. Det fjärde steget är energiåtervinning där förbränning av exempelvis restavfall omvandlas till värme och el. Det sista steget är deponering vilket mer eller mindre är en slutlig förvaring av avfall (Naturvårdsverket, 2020b).

2.3.2 EU:s handlingsprogram

Den 31 december 2020 löpte det sjunde handlingsprogrammet (Europeiska Kommissionen, 2020) ut. I detta konstaterades att de tidigare programmen gjort nytta för miljön men att det är viktigt att fortsätta driva arbetet gällande klimatförändringar, natur och biologisk mångfald, miljö och hälsa, samt livskvalitet, naturresurser och avfall. EU:s medlemsstater och Europaparlamentet förhandlar fram ett 8:e miljöhandlingsprogram med målet att det ska antas under 2021. Det övergripande målet med det nya programmet är att övergången mot en resurseffektiv, ren och cirkulär ekonomi ska påskyndas på ett rättvist och inkluderande sätt (Faktapromemoria 2020/21, Regeringskansliet).

Förslaget till det åttonde miljöhandlingsprogrammet innefattar sex delmål som EU ska uppnå till 2030, där minst fyra av dem har en tydlig koppling till avfallshanteringen (se fetmarkerade):

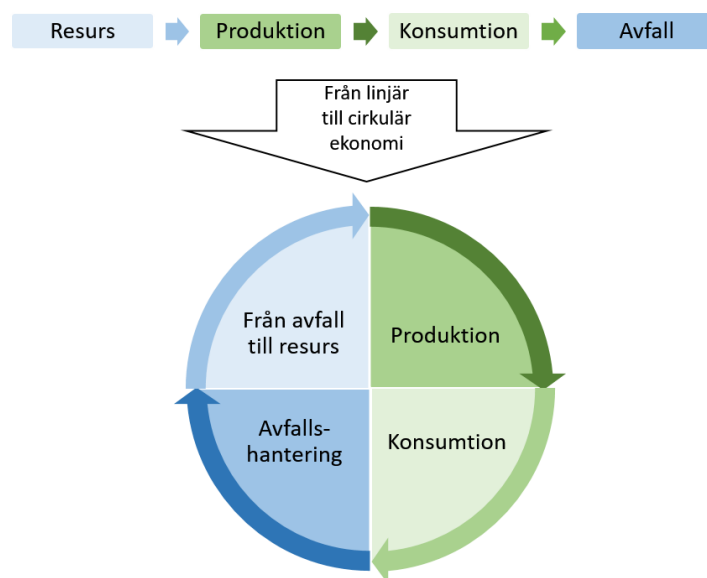
1. Oåterkalleligt och gradvis minska växthusgasutsläppen och förbättrade upptag genom naturliga och andra sänkor i unionen för att uppnå 2030 års mål för minskning av växthusgasutsläppen och uppnå klimatneutralitet senast 2050;
2. Göra fortsatta framsteg när det gäller att förbättra anpassningsförmågan, stärka motståndskraften och minska sårbarheten gentemot klimatförändringar;
3. Göra framsteg mot en regenerativ tillväxtmodell som ger mer tillbaka till planeten än den tar, frikopplar ekonomisk tillväxt från resursanvändning och miljöförstöring och påskyndar övergången till en cirkulär ekonomi;
4. Eftersträva en nollutsläppsvision för en giftfri miljö, inbegripet för luft, vatten och mark, och skydda medborgarnas hälsa och välbefinnande mot miljörelaterade risker och konsekvenser;

5. Skydda, bevara och återställa den biologiska mångfalden och stärka naturkapitalet, särskilt luft, vatten, mark, och skog, sötvatten, våtmark och marina ekosystem;
6. Främja den miljömässiga hållbarheten och minska miljö- och klimatpåfrestningar i samband med produktion och konsumtion, särskilt på områdena energi, industriell utveckling, byggnader och infrastruktur, rörlighet och livsmedelssystem.

2.3.3 Det nya avfallspaketet

År 2018 kom EU-kommissionen ut med revideringar i avfallslagstiftningen, genom det så kallade avfallspaketet. Målet är minskade avfallsmängder, ökad återanvändning av produkter, ökad återvinning samt en förbättrad avfallshantering. Samtliga ändringar i avfallspaketet ska genomföras senast år 2025. Flera av regeländringarna började att gälla den 5 juli 2020 medan vissa bestämmelser, såsom separat insamling av biologiskt avfall och textilavfall, börjar gälla senare. Revideringen av EU:s avfallslagstiftning har varit en viktig del i EU:s arbete mot en mer cirkulär ekonomi (Naturvårdsverket, 2020).

Figur 5. Illustration över EU:s nya avfallsdirektiv med fokus på förbyggande av avfall och cirkulär ekonomi (Bildkälla: Naturvårdsverket, 2020)

Avfallspaketet trädde i kraft i juli 2018 och sex direktiv berörs:

1. Avfallsdirektivet (2008/98/EG).
2. Direktiv om förpackningar och förpackningsavfall (94/62/EG).
3. Direktiv om deponering av avfall (1999/31/EG).
4. Direktiv om uttjänta fordon (2000/53/EG).
5. Direktiv om batterier och ackumulatörer och förbrukade batterier och ackulatrer (2006/66/EG).
6. Direktiv om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska och elektroniska produkter (2012/19/EU).

Avfallspaketet fokuserar på att förebygga avfall. Med viktiga mål för minskat matsvinn i EU och stopp för marint avfall bidrar lagstiftningen till FN:s mål för hållbar utveckling. EU har utsett textil till ett fokusområde och senast 2025 ska alla medlemsländer börja samla in avlagda textilier som en separat fraktion (Naturvårdsverket, 2020).

I EU:s reviderade avfallsdirektiv ligger stort fokus på ökad materialåtervinning och minskad deponering. År 2025 ska minst 55 viktprocent av det kommunala avfallet i EU återvinnas till nya material. Målsättningen ökar till 60 viktprocent år 2030 och till 65 viktprocent år 2035. Det som ska mätas är faktisk materialåtervinning, vilket betyder att det som materialåtervinnas ska mätas och inte det material som samlas in till återvinning (Naturvårdsverket, 2020).

2.4 Nationella miljö- och avfallsmål

2.4.1 Nationell avfallsplan

Enligt EU:s avfallsdirektiv ska alla medlemsländer ha nationella avfallsplaner och avfallsförebyggande program. Sveriges gällande nationella avfallsplan och det avfallsförebyggande programmet, *Att göra mer med mindre - Sveriges avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018–2023*, beskriver Sveriges arbete med att förebygga avfall och nå en mer resurseffektiv och giftfri avfallshantering i enlighet med avfallshierarkin (Naturvårdsverket, 2021a). I planen beskrivs hur Sveriges arbete bör utföras för att:

- Minska mängden avfall.
- Minska mängden skadliga ämnen i material och produkter.
- Minska avfallets negativa effekter på människors hälsa och miljö.
- Främja en praktisk tillämpning av avfallshierarkin.
- Utnyttja resurserna i avfallet.
- Bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och ökade avfallsmängder.

3.4.2 Nationella miljömål

Sverige har satt upp ett generationsmål, 16 miljö kvalitetsmål och flertalet etappmål för att driva det nationella miljöarbetet kopplat till de globala hållbarhetsmålen. Flertalet mål har målår 2020, men gäller fortsatt (Naturvårdsverket, 2020). Målen ska fungera vägledande för allas miljöarbete, såväl regeringens som myndigheters och övriga aktörers (Naturvårdsverket, 2021). Nedan presenteras det övergripande generationsmålet.

Figur 6. Illustration över de 16 nationella miljö kvalitetsmålen (<https://www.sverigesmiljomal.se/miljomalen/>, 2021)

Generationsmålet

Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Miljöpåverkan från avfallshanteringen och avfallsförebyggande berör främst målen *God bebyggd miljö* och *Giftfri miljö*, men även direkt eller indirekt flera av de övriga miljömålen, exempelvis *Begränsad klimatpåverkan* (Sveriges miljömål, 2021). Nedan presenteras berörda mål och relevanta preciseringar:

God bebyggd miljö - Hållbar avfallshantering

Avfallshanteringen är effektiv för samhället, enkel att använda för konsumenterna och avfallet förebyggs samtidigt som resurserna i det avfall som uppstår tas till vara i så hög grad som möjligt samt att avfallens påverkan på och risker för hälsa och miljö minimeras.

God bebyggd miljö - Infrastruktur

Infrastruktur för energisystem, transporter, avfallshantering och vatten- och avloppsförsörjning är integrerade i stadsplaneringen och i övrig fysisk planering samt att lokalisering och utformning av infrastrukturen är anpassad till människors behov, för att minska resurs och energianvändning samt klimatpåverkan, samtidigt som hänsyn är tagen till natur- och kulturmiljö, estetik, hälsa och säkerhet.

Giftfri miljö – Förenade områden

Förorenade områden är åtgärdade i så stor utsträckning att de inte utgör något hot mot människors hälsa eller miljön.

Begränsad klimatpåverkan - Temperatur

Den globala medeltemperaturökningen begränsas till långt under 2 grader Celsius över förindustriell nivå och ansträngningar görs för att hålla ökningen under 1,5 grader Celsius

över förindustriell nivå. Sverige ska verka internationellt för att det globala arbetet inriktas mot detta mål.

Som ett komplement till miljökvalitetsmålen har etappmål tagits fram. Etappmålen identifierar en önskad samhällsomställning och tydliggör var insatser bör sättas in. Etappmål finns för miljökvalitetsmålet *Begränsad klimatpåverkan* samt inom områdena avfall, biologisk mångfald, farliga ämnen, hållbar stadsutveckling och luftföroreningar (Naturvårdsverket, 2021). De etappmål som främst berör avfallsarbetet presenteras nedan.

Etappmål för cirkulär ekonomi: Återanvändning av förpackningar

Av de förpackningar som släpps ut på marknaden i Sverige för första gången ska andelen som är återanvändbara öka med minst 20 procent från år 2022 till år 2026 och med minst 30 procent från år 2022 till år 2030.

Etappmål för avfall: Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning

Senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.

Etappmål för avfall: Ökad resurshushållning i byggsektorn

Insatser ska vidtas så att förberedandet för återanvändning, materialåtervinning och annat materialutnyttjande av icke-farligt byggnads- och rivningsavfall är minst 70 viktprocent senast 2020. Samma mål återfinns som mål i EU:s avfallsdirektiv.

Etappmål för avfall: Ökad utsortering och biologisk behandling av matavfall

Senast år 2023 ska minst 75 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring och biogas tas tillvara.

Etappmål för minskat matsvinn: Matsvinnet ska minska mätt i mängd livsmedelsavfall

Matsvinnet ska minska så att det sammantagna livsmedelsavfallet minskar med minst 20 viktprocent per capita från år 2020 till år 2025.

2.5 Återvinningsmål

I samband med det nya avfallspaketet har flera ambitiösa återvinningsmål för både kommunalt avfall och förpackningar satts. Återvinningsmål för förpackningsmaterial presenteras i **Tabell 1**. Dessutom har skärpta regler för att beräkna återvinningsgraden skapats för att förenkla arbetet med uppföljning och omställning till cirkulär ekonomi (Naturvårdsverket, 2020).

Tabell 1. Återvinningsmål¹¹ för förpackningar. Återvinningsgraden är angiven i viktprocent.

Förpackningsmaterial	Till 2025	Till 2030
-----------------------------	------------------	------------------

¹¹ Räknat på materialåtervinningsgrad för det totala förpackningsavfallet.

Alla förpackningar	65 %	70 %
Plast	50 %	55 %
Trä	25 %	30 %
Metall (järnhaltig)	70 %	80 %
Aluminium	50 %	60 %
Glas	70 %	75 %
Papper och papp	75 %	85 %

2.6 Insamling av textil

En särskild utredning på uppdrag av regeringen, gällande producentansvar för textil, presenterades i december 2020. Förslaget innebär att producenterna ska ha ett ekonomiskt och organisatoriskt ansvar för insamling och återvinning av textilier (Naturvårdsverket, 2020). Detta med syfte att åstadkomma miljönytta genom ökad insamling av textil för återanvändning och av textilavfall för återvinning, i första hand för förberedelse för återanvändning och materialåtervinning (Regeringskansliet, 2020). Författningarna ska träda i kraft den 1 januari 2022. Ansvaret för insamlingen av textilavfall ska föras över till de tillståndsgivna insamlingssystemen först den 1 januari 2024.

2.7 Mikroplaster i våra hav

Mikroplast är små plastbitar av olika plastmaterial som antingen tillverkas för att användas i olika produkter eller uppkommer vid slitage eller nedbrytning av plast. Mikroplast kan ha effekter på miljö och hälsa och det är därför av intresse att lokalisera dess uppkomst och spridning. Nedan presenteras de källor som står för de största utsläppen av mikroplast i Sverige (Naturvårdsverket, 2021).

- Industriell produktion och hantering av primärplast
- Slitage av däck från vägar
- Konstgräs
- Anläggningar för idrott och lek med underlag som innehåller plast eller gummi
- Textiltvätt
- Båtbottenfärg
- Nedskräpning

Under 2019 redovisade Naturvårdsverket ett regeringsuppdrag om mikroplast i enlighet med EU:s plaststrategi och trycker på att kunskapsluckorna är stora och att det krävs ett fortsatt arbete för att minska spridningen av mikroplast (Naturvårdsverket, 2021).

2.8 Regionala miljö- och avfallsmål

Vid framtagandet av den reviderade avfallsplanen har hänsyn till det regionala miljömålsarbetet samt uppföljningsarbetet tagits.

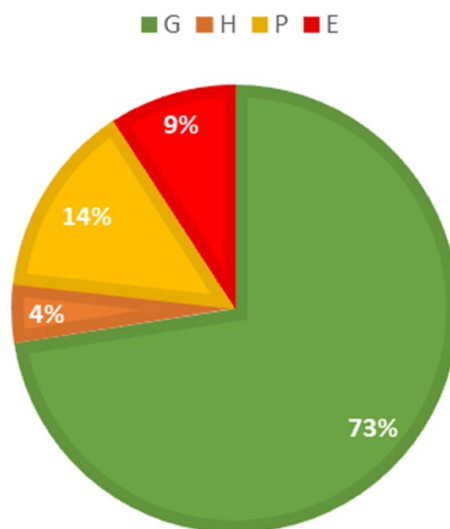
Länsstyrelsen i Östergötland har bland annat ansvar för att samordna det regionala arbetet för att uppnå de 16 svenska nationella miljö kvalitetsmålen. Avfallsplanen har främst

påverkan på målet *God bebyggd miljö* men kopplingar finns även till *Begränsad klimatpåverkan*, *Levande sjöar och vattendrag* samt *Gifrfri miljö* på grund av de emissioner som avfallsanläggningar bidrar med till luft, vatten och mark.

Det finns ett regionalt åtgärdsprogram framtaget för att nå miljömålen, *50 åtgärder för miljömålen i Östergötland*, vilket gällde fram till år 2020. På samma vis finns ett åtgärdsprogram för Södra Östersjön som gällde mellan 2015 – 2020. År 2019 gjordes en uppföljning gällande hur långt Östergötland kommit i åtgärdsarbetet för de regionala miljömålen. Resultatet visade att regionen redan hade klarat av 73 % av samtliga åtaganden, samt att 14 % var påbörjade. Endast 9 % av åtgärderna var ännu inte påbörjade och 4 % var utförda till hälften (se Figur 6).

SAMLAD BEDÖMNING 2018

Figur 7. Samlad bedömning över hur långt Östergötland kommit i de regionala målen. G innebär genomförda mål, P innebär påbörjade, H innebär utförda till hälften och E innebär ej påbörjade/ej genomförda. (Bildkälla: Länsstyrelsen i Östergötland, 2020)

De olika målen delades upp i fyra kategorier; Kust & vatten, Växter & djur, Skog & odling, samt Människan i miljön. Det målområde som hade mest framgång, sedan åtgärdsprogrammet tog kraft år 2015, var Människan i miljö, med hela 81 % genomförda åtaganden.

2.9 Regional Energi- och klimatstrategi

Länsstyrelsen har tillsammans med Region Östergötland antagit en gemensam energi- och klimatstrategi för Östergötland, i nära samverkan med runt nittio (90) av länets aktörer. Denna ska ge vägledning för det fortsatta energi- och klimatarbetet i länet och fungera som ett stöd till kommuner, näringsliv och andra organisationer. Strategin innehåller ett övergripande och fyra underliggande mål, samt sex prioriterade insatsområden. De är framtagna för att vi lättare ska kunna strukturera och optimera det arbete som nu behöver ske i länet. Under 2020 och våren 2021 kommer Länsstyrelsen och Region Östergötland ta fram handlingsplaner som innehåller konkreta åtgärder för varje insatsområde, vilket kommer inverka på kommunernas insatser i frågorna där flera insatsområden är relevanta för den kommunala avfallsplaneringen.

Insatsområdena är:

- Förnybar och robust energiproduktion.

SÖDERKÖPING.SE

- Energi- och klimateffektivt näringsliv.
- Energi- och klimateffektiva bostäder och lokaler.
- Hållbara och effektiva transporter.
- Cirkulär ekonomi och konsumtion.
- Hållbart jord- och skogsbruk.

3. Genomförande

Nedan beskrivs de styrmedel och arbetssätt som används för att nå avfallsplanens mål.

Lokala avfallsföreskrifter

Enligt Miljöbalken ska det för varje kommun finnas en renhållningsordning som består av en avfallsplan och lokala föreskrifter för hantering av avfall. Renhållningsföreskrifterna är ett av de viktigaste styrmedlen för den kommunala avfallshanteringen och de innehåller de lokala bestämmelserna för hanteringen av avfall som kommunen ansvarar för. I föreskrifterna beskrivs bland annat vilka skyldigheter fastighetsinnehavare och verksamhetsutövare har för det avfall de genererar. Där beskrivs även hur avfall ska sorteras och lämnas. Avfallsföreskrifterna är ett komplement till gällande lagstiftning på området och är det dokument som ligger till grund för hur frågor hanteras i det dagliga arbetet och vid tvister.

Renhållningstaxan

Ett viktigt ekonomiskt styrmedel på lokal nivå är avgifterna i renhållningstaxan (även kallad avfallstaxan). I renhållningstaxan finns avgifter för hämtning och behandling av kommunalt avfall. Liksom för renhållningsordningen fattar respektive kommuns fullmäktige beslut om att anta taxan. Likställighetsprincipen är en viktig grund för taxan, där alla kommuninvånare ska behandlas på samma sätt. Taxan ska vara konstruerad enligt självkostnadsprincipen, vilket innebär att de avgifter som totalt sett tas ut för hantering av kommunalt avfall inte får vara större än de totala kostnaderna. Renhållningstaxan kan utformas på ett sådant sätt att den hjälper till att nå målen i avfallsplanen och att en miljöanpassad avfallshantering främjas. Enligt miljöbalken får renhållningstaxan miljöstyras¹².

Kommunikation och information

Välfungerande kommunikation och information omfattar både att invånare och verksamhetsutövare enkelt ska kunna få svar på sina frågor och att den information de behöver, för att kunna hantera sitt avfall på rätt sätt, når ut till dem och att de förstår den. Det sker en mängd kommunikationsinsatser och informationskampanjer för att påverka invånare och verksamhetsutövare att hantera sitt avfall på ett miljöriktigt sätt och låta avfallshanteringen klättra i avfallstrappan. Informationsinsatser kommer få ökad betydelse framöver.

Tillsyn

De kommunala tillsynsmyndigheterna utövar tillsyn över företag och andra verksamheter. Tillsynsmyndigheterna kan framför allt ge råd. Vid behov kan de även förelägga verksamhetsutövare att förbättra sin avfallshantering.

Upphandling

Offentlig upphandling och offentliga inköp är viktiga styrmedel där kommunerna har stora möjligheter att påverka. Genom att ställa ökade hållbarhets- och miljökrav vid upphandlingar och skapa rutiner för avfallsförebyggande arbete i samband med inköp och upphandling, kan kommunerna aktivt förebygga avfall och bidra till hållbar utveckling.

Översiktsplanering och fysisk planering

¹² Miljöstyrande taxa innebär att taxan är konstruerad på ett sätt som uppmuntrar kunden att göra mer miljöriktiga val, att kunden ska kunna välja mellan olika tjänster i taxan och att kunden upplever taxan som styrande / Avfall Sverige 2020

Genom att avfallsfrågor lyfts tidigt i den kommunala planprocessen säkerställs att avfallsfrågor beaktas under planering av nya områden och vid ny- och ombyggnad. Det är viktigt att representanter med avfallskompetens följer projekten under hela planeringsprocessen och att bygglov granskas utifrån ett avfallsperspektiv.

Avfallshanteringen är en del av den centrala fysiska planeringen och resursplaneringen i kommunen och bör ingå i den övergripande planprocessen t.ex. när kommunen tar fram en ny översiktsplan.

3.1 Uppdragsplan Söderköping

Söderköpings kommun har tagit fram en uppdragsplan för servicenämnden, där det ingår mål och indikatorer för hur nämnden svarar för sitt uppdrag gentemot invånare, besökare och särskilt uppdrag mot kommunfullmäktige. Nämnden är ansvarig för kommunens verksamhet avseende vatten- och avlopp, gator och vägar, avfall, parker, bredband, kost, turism, näringsliv mm.

Avfallsplanen bör förhålla sig till servicenämndens uppdrag att:

1. Skapa en hållbar och ansvarsfull ekonomi, genom ett långsiktigt och kontinuerligt effektiviseringsarbete samt prioriteringar.
2. Begränsa kommunens miljöpåverkan med fokus på minskad resursförbrukning och minskade utsläpp.
3. Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av hög kvalitet och främja livslångt lärande för alla.
4. Bidra till att kommuninvånarna kan leva hälsosamma liv samt uppleva välbefinnande och trygghet.
5. Säkerställa ett lyhört, öppet och transparent arbetssätt på alla nivåer.

Mål och indikator som är särskilt relevanta för avfallsplanen är:

- 2. Begränsa kommunens miljöpåverkan med fokus på minskad resursförbrukning och minskade utsläpp.**

4. Lokala inriktningar och handlingsplaner

Figur 8 Badet vid Kupa Klint (Söderköpings kommun, 2021)

I detta kapitel presenteras huvudinriktningarna för Söderköpings kommun 2022 – 2025. Under varje inriktning finns en handlingsplan i form av ett antal detaljerade delmål förklarade och kopplade till de åtgärder som behöver göras samt ansvarsfördelningen för dessa. Även uppföljningen och nyckeltal har definierats för varje inriktning. Huvudinriktningarna baseras på de kriterier Söderköpings kommun tagit fram för utvecklandet av avfallshanteringen inom kommunen.¹³

Inriktningar:

1. Förebyggande av avfall och återbruk
2. Nedskräpning och ren kust
3. Hållbar hantering av matavfall
4. Förbättrad utsortering av farligt avfall och förpackningsmaterial
5. God avfallsorganisation med användare och framtiden i fokus
6. Minskad klimatpåverkan

¹³ Åtgärderna är även kopplade till vilket resursbehov som åtgärden innebär. Resursbehovet innebär både arbetsinsatser och arbetsfördelning samt ekonomiska kostnader.

Inriktning 1 – Förebyggande av avfall och återbruk

Alla privatpersoner och verksamheter som ger upphov till avfall är skyldiga att sortera ut och lämna sitt avfall i de insamlingssystem som finns. Då var och en av oss nästan producerar ett halvt ton avfall varje år är det även viktigt att öka återbruk och minska mängden genererat avfall. Återanvändning av befintliga produkter innebär att nyköp kan undvikas, vilket minskar påverkan på klimat och miljö som produktionen gett upphov till. Att avfallet hamnar på rätt plats och omhändertas på ett miljöriktigt sätt är också en viktig aspekt. Utifrån dessa aspekter har inriktningar satts upp för att avfallsmängderna per person ska minska i kommunen.

Ett sätt att underlätta för invånarna att återbruka sitt avfall är att i samband med nybyggnation av ÅVC ha en tydlig koppling till återbruk och att detta tankesätt finns med redan i planeringsstadiet. Det kan exempelvis gälla insamling av loppisföremål och kläder vid ÅVC:n. Tanken är att den ska fungera som en mötesplats och ett forum för informationsspridning kring avfallshantering och avfallsminimering. Vissa ÅVC:er erbjuder storpantmaskiner i samarbete med Returpack. Inriktningar har även satts upp för textilsamling. Idag har kommunen ett samarbete med Myrorna på befintliga ÅVC:er för att samla in textil.

I föreskrifterna från Naturvårdsverket lyfts kommunernas egna verksamheter upp som särskilt viktiga. Kommunen ska vara en föregångare i det avfallsförbyggande arbetet och målarbetet behöver därför även innefatta dessa.

Avfall Sverige har tagit fram ett nationellt 25/25-mål vilket innebär att till år 2025 ska mat- och restavfallet minska med 25 procent, jämfört med 2015. Alla kommunmedlemmar bjuds in att ansluta sig med syfte att öka takten för att klättra uppåt i avfallshierarkin och genom att enas kring ett gemensamt mål kan det bidra till att skapa delaktighet. Genom ett aktivt arbete, med fler kommunikationsinsatser och fortsatta möjligheter till utsortering av hushållen och verksamheternas mat- och restavfall, kommer Söderköpings kommun arbeta för att gå ännu längre.

Aktörer - Förebyggande av avfall och återbruk

De enheter som kan involveras i arbetet med att uppfylla inriktningen är samtliga verksamheter i kommunen. Samverkan mellan enheter och med externa verksamheter är en förutsättning.

För finansiering kan bland annat Naturvårdsverkets bidragsstöd användas exempelvis Klimatklivet.

1.1 De totala avfallsmängderna¹⁴ per person ska minska till 2025 i enlighet med det nationella målet om avfallsförebyggande enligt EU:s avfallshierarki.

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
<i>Avfallsmängderna mäts i kg/person och år.</i>		
1.1.1 Förbättra information om avfallsminimering till hushållen genom hemsidan och via specifika utskick.	Mäts som ja eller nej.	Servicenämnden
1.1.2 Anordna evenemang med tema återbruk och avfallsminimering som exempelvis kan arrangeras på ÅVC.	Mäts som ja eller nej.	Servicenämnden
1.1.3 Genomföra utvecklingsprojekt som syftar till att maten får en andra chans, exempelvis genom "Second chance food".	Mäts som ja eller nej.	Servicenämnden
1.1.4 Ta fram rutiner* för inköp och upphandling där inköpen kan minimeras.	Följs upp som ja eller nej	Kommunstyrelsen och Servicenämnden
<i>*Titta på gemensamma metoder och samverkan med andra kommuner och ta stöd av varandras arbetssätt och erfarenhet.</i>		

1.2 Andelen mat- och restavfall ska vara högst 25% motsvarande det nationella målet i enlighet med det nationella "25/25" målet.^{15,16}

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
1.2.1 Att minska matsvinnet i kost- och skolverksamheterna t.ex. genom tävlingar och aktuella utvecklingsprojekt i samarbete med andra kommuner	Följs upp årligen, mätning av matsvinnet	Servicenämnden, barn- och ungdomsnämnden
1.2.2 En utökad utsortering av såväl matavfall som förpackningar som ändå uppstår	Avfallsmängderna mäts i kg/person och år med hjälp av plockanalyser.	Servicenämnden
1.2.3 Ökade informationsinsatser till hushåll och verksamheter	Mäts som ja eller nej	Servicenämnden

¹⁴ Avfallsmängderna av matavfall/organiskt avfall, förpackningar och returpapper, farligt avfall samt grovavfall mäts genom plockanalyser vart annat (2) år.

¹⁵ Avfall Sverige har tagit fram ett gemensamt 25/25 mål där mängd mat- och restavfall ska minska med 25% från 2015 till 2025. Söderköpings kommun har idag nått målet och väljer att arbeta för att gå ännu längre, inte minst bibehålla målet, genom aktivt arbete med fler kommunikationsinsatser och fortsatta möjligheter till utsortering av hushållen och verksamheternas mat- och restavfall.

¹⁶ Åtgärder som leder till målet finns under respektive delmål så som åtgärder för att minska matsvinnet och att minska onödig användning av produkter. En utökad utsortering av såväl matavfall som förpackningar som ändå uppstår kommer också att behövas.

1.3 Senast 2025 ställs tydliga krav vid upphandling¹⁷ av varor och tjänster i samtliga kommunala verksamheter i syfte att förebygga avfallets mängd och farlighet.

	Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
1.3.1	Efterlevnad av kraven vid hållbar upphandling ska följas upp där ambitionen är att minst baskravet ska följas ¹⁸ .	Mäts som ja eller nej	Kommunstyrelsen.
1.3.2	Driva frågorna tillsammans med andra upphandlande myndigheter och därmed öka möjligheterna att påverka leverantörer ¹⁹ .	Mäts som ja eller nej	
1.3.3	Ställa och säkerställa miljökrav anpassade efter specifik upphandling.	Följs upp vid varje upphandling	
1.3.4	Styrdokumentet "Riktlinjer för inköp och upphandling" ska innehålla formulerade hållbarhetskriterier för att minska inköp av nya produkter. (Till exempel implementera riktlinjer för att reparera i stället för att köpa nytt).	Mäts som ja eller nej	

1.4 Till år 2025 ha uppfört en ny ÅVC samt ökat möjligheterna att lämna in föremål för återbruk²⁰.

	Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
1.4.1	Skapa en mötesplats för avfallsminimering genom att anordna återbruksdagar på ÅVC:n under vår och höst ²¹ .	Mäts som ja eller nej.	Servicenämnden
1.4.2	Utreda möjligheter för återbruk i samband med uppförandet av ny ÅVC.	Följs upp genom att redogöra för återbruksmöjligheter som finns tillgängliga.	
1.4.3	Platsbesök på ÅVC:er med återbruksmöjligheter	Mäts som ja eller nej	
1.4.4	Hitta nya samarbeten med andra aktörer för att skapa mervärde för kommunens invånare och de som arbetar i den.	Mäts som ja eller nej.	

¹⁷ Ansvar för upphandlingar ligger hos förvaltningarna. Central upphandlingssamordnare har i uppgift att stötta i och kvalitetssäkra upphandlingsarbetet samt genomföra uppföljningar och arbeta med strategiska frågor rörande inköp, upphandling samt samordna upphandlingar med andra myndigheter och inköpscentraler.

¹⁸ Baskraven för hållbar upphandling enligt Upphandlingsmyndighetens samt utifrån SKR:s upphandlingskrav för hållbar upphandling. (Upphandlingsmyndigheten, u.d.)

¹⁹ Ett exempel där upphandlingsenheten samarbetat med utomstående aktörer är SKR:s upphandling av möbler där extra höga miljökrav ställts.

²⁰ Ny ÅVC kan uppföras under förutsättning att detaljplan finns och investeringsmedel beviljats.

²¹ Arbetet med återbruk och avfallsminimering pågår redan idag på befintliga ÅVC:er och i andra sammanhang.

1.5 Andelen textilier i fraktionen för restavfall ska minska till år 2025²²		
Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
<i>Avfallsmängderna mäts i kg/person och år med hjälp av plockanalyser.</i>		
1.5.1 Söka fler samarbeten med aktörer som kan samla in textilier på ny ÅVC.	Mäts som ja eller nej	Servicenämnden
1.5.2 Riktade informationsinsatser till hushållen.	Följs upp årligen som ja eller nej	Servicenämnden
1.6 Verka för ett fortsatt samarbete med Returpack.		
Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
1.6.1 Utreda möjligheten att införa storskalig pantinsamling på ÅVC.	Mäts som ja eller nej	Servicenämnden
1.7 Avfallsmängderna i kommunernas egna verksamheter ska minska och återvinningsgraden öka.		
Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
1.7.1 Inventera var i kommunens verksamheter det genereras mest avfall, för att kunna sätta upp nya konkreta mål.	Resultatet av inventeringen följs upp och används som mätetal.	Servicenämnden, Barn och ungdomsnämnden, Socialnämnden och Samhällsbyggnadsnämnden.
1.7.2 Se över verksamheternas möjligheter till återbruk av möbler.	Mäts som ja eller nej	Servicenämnden
1.7.3 Riktade informationsinsatser till kommunens egna verksamheter.	Mäts som ja eller nej	Servicenämnden
1.7.4 Förbättra/förenkla möjligheterna att sortera i kommunernas verksamheter. Görs i dialog med fastighetsansvariga.	Mäts som ja eller nej	Kommunstyrelsen
1.8 Återvinningsgraden för byggmaterial ska öka.		
Åtgärder	Uppföljning	Ansvar

²²I plockanalys från 2020 var andelen textil i fraktionen för restavfall med cirka 3,9%.

1.8.1	Utred möjligheten av fler fraktioner för bygg- och rivningsavfallet på befintlig ÄVC.	Mäts som ja eller nej.	Servicenämnden
1.8.2	Inför fler fraktioner för bygg- och rivningsavfallet i samband med att ny ÄVC upprättas.	Mäts som ja eller nej.	Servicenämnden
1.8.3	Erbjud <i>Big bag</i> och containerlösning för bygg- och rivningsavfall vid fastigheten.	Avfallsmängderna mäts i kg/person och år med hjälp av plockanalyser.	Servicenämnden

Inriktning 2 - Minskad nedskräpning och ren kust

Figur 9 Ren östkust (Fotograf: Carl Hamilton, 2020)

Kommunerna har ett ansvar vad gäller att minska nedskräpningen. Särskilda mål för att minska de marina plasterna har satts upp på global nivå. Kommunerna har ett gemensamt ansvar att säkerställa att kustlinjen hålls ren och att minska risken för att skräp når vattnet.

Under ett antal år har Söderköping aktivt arbetat i linje med det nationella avfallsmålet, att minska nedskräpningen i Sverige på land, i samarbete med "Håll Sverige Rent". Ett antal av kommunens förskolor har medverkat i aktioner för skräpinsamling och ett mål är att dessa aktiviteter ska utökas, genom att fler förskolor och även grundskolor ansluter sig.

Då kommunen har en tydlig kustkoppling och skärgård, samt att det gemensamma nationella arbetet med att minska plast (mikroplaster) i våra hav fortsätter, har tidigare delmål återanvänts. Detta kan göras i och med ett fortsatt och utökat samarbete med ”Håll Sverige rent”, som exempelvis anordnar kusträddardagar och *Clean-Up kust*-events, för att uppnå en ökad insamling av plast i kustnära miljö. Samarbete sker idag med Valdemarsvik i initiativet Ren kust och strandstädarkartan används av allmänheten som kan anmäla städbehov.

Aktörer - Minskad nedskräpning och ren kust

De enheter som kan involveras i arbetet med att uppfylla inriktningarna är avfallsenheten, teknik- och entreprenad, gata- parkenheten samt barn- och utbildningskontoret. Även kommunikationsavdelningen kan vara ett stöd.

Samarbetet med Håll Sverige rent kan utökas för att uppnå en ökad insamling av plast i kustnära miljö. Det regionala samarbetet är en möjlighet där bland annat kustnära insamling arrangeras mellan flera skärgårdskommuner idag.

Kommuner, enskilt eller tillsammans, kan ansöka om bidrag för strandstädning från Naturvårdsverket.

2.1 Utöka aktionerna för att minska nedskräpning årligen i kommunen.²³

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
Minskade mängder skräp mäts genom insamlade mängder/år²⁴.		
2.1.1. Utöka samarbetet med <i>Håll Sverige rent</i>. <ul style="list-style-type: none"> • Engagera skolor och förskolor i arbetet. • Fortsatt samarbete med det lokala föreningslivet, till exempel genom ungdomsidrotten. 	Mäts genom antal aktiviteter, samarbeten och deltagare.	Service-nämnden

2.2 Fler skolor ska delta i auktioner för att minska nedskräpning²⁵.

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
2.2.1 Ta fram en gemensam plan i dialog med barn- och ungdomsnämnden med fokus på informationsinsatser och aktiviteter under året, där även den äldre åldersgruppen engageras (mellanstadiet och högstadiet).	Mäts genom antal genomförda aktiviteter.	Barn- och ungdomsnämnden och Service-nämnden
2.2.2 Anordna temadag på exempelvis marint skräp i skolorna.		

²³ Arbetet påbörjades redan 2017 och kommer att fortlöpa med aktioner och samarbeten årligen.

²⁴ Skräpmängderna samlas in och mäts i samarbete med Håll Sverige rent.

²⁵ I linje med Agenda 2030 och de Globala målen (GM 14 – Hav och marina resurser).

2.3 Kustnära insamling av plast i havet utförs vartannat år.²⁶

	Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
2.3.1	Kustnära insamling av plast i skärgårdsmiljö. I samarbete med Håll Sverige rent kan man exempelvis arrangera Kusträddardag eller Clean-Up kust-event. Fokus läggs främst på badplatser och hamnar i kommunen.	Mäts som ja eller nej.	Service-nämnden
2.3.2	Fortsatt kommunicera Strandstädarkartan på kommunens hemsida och genom andra kanaler.	Mäts som ja eller nej.	Service-nämnden

Inriktning 3 - Hållbar hantering av matavfall

I Söderköpings kommun har fokus tidigare varit att arbeta med matavfall och förebyggandet av matsvinn i de kommunala verksamheterna. Förskolorna och kostenheten har arbetat med informationsinsatser och mätningar av matsvinnet. Mätningarna visade att tallriksvinnet minskat med cirka 6 % (sedan 2016) vilket visar på att det fortfarande finns arbete kvar att göra. Serveringssvinnet ligger på 39%²⁷ (mätning från hösten 2020 och våren 2021). Kostenhet och skolor samlar även in matavfallet.

En ökad hållbar hantering av matavfall har påbörjats genom att införa flerfacksinsamling, matavfallsinsamling hos kostenheten, skolor och flerfamiljsbostäder. Dessutom har en ökad hållbar matavfallshantering påbörjats genom att behandlingsmöjligheterna för matavfallet ses över, eftersom det matavfall som uppstår och samlas in kan omvandlas till energi och biogödsel. Den senaste plockanalysen visade ett snitt på 30 % matavfall i fraktionen för restavfall, därför har nya mål satts. För att öka invånarnas engagemang kan kommunen styra sorteringen av matavfallet med renhållningstaxan och genom ökade informationsinsatser.

Aktörer – Hållbar hantering av matavfall

De berörda enheterna inom kommunen är renhållningsenheten, barn- och utbildningskontoret och kostenheten.

3.1 Andelen matavfall i den restavfallsfraktionen ska minska och till senast 2025 ska den vara 25% av totalen.

	Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
3.1.1	Styrs via renhållningstaxan.	Mäts i plockanalys.	Service-nämnden

²⁶ Åtgärden fanns även med i tidigare avfallsplan med startår 2018.

²⁷ enligt nya mätningar som är gjorda efter livsmedelsverkets nationala mätningmetod.

3.1.2	Informationsinsatser till hushållen.	Mäts som ja eller nej	Service-nämnden
3.2 Arbetet med matsvinn fortsätter för att minimera och förebygga att matavfall uppstår inom kommunen.			
Inom kostenheten ska serveringssvinnet minska med 20 % och tallrikssvinnet minska med 7% till år 2025, jämfört med år 2020 som utgångsläge.			
	Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
3.2.1	Informationsinsatser till kommunens verksamheter.	Mätning av matsvinn.	Barn- och ungdomsnämnden och service-nämnden
3.2.2	Under en vecka per år kommer förskolorna att mäta tallrikssvinnet. Under samma vecka ska personalen prata med barnen om varför man inte ska kasta mat i onödan.	Mäts som ja eller nej	
3.2.3	Skolorna ska implementera matsvinnfrågan i befintliga råd, till exempel skolans ”kostråd”.	Mäts som ja eller nej	
3.2.4	Fokusinsatser hos äldreomsorgen och socialförvaltningen för att minska andelen matsvinn i samband med servering i hemmet.	Mätning av matsvinn.	

Inriktning 4 - Förbättrad utsortering av farligt avfall och förpackningsmaterial

En förbättrad utsortering av farligt avfall minskar risken för att miljö- och hälsofarliga ämnen sprids till natur och miljö. För att förbättra utsorteringen har inriktningar satts upp, där mängden farligt avfall ska minska i restavfallsfraktionen och förebyggande åtgärder tas fram för att underlätta en bättre utsortering. Fastighetsnära insamling av farligt avfall har införts i samband med införandet av flerfackskärl, där möjligheten till en mindre behållare för farligt avfall kan hängas på flerfackskärl. I behållaren för farligt avfall kan batterier, glödlampor och småelektronik sorteras.

För att ytterligare underlätta insamlingen av farligt avfall har kommunen installerat *Samlaren*²⁸ på ett antal ställen runt om i kommunen, ett arbete som påbörjats under 2021. Andelen farligt avfall i restavfallet har enligt senaste plockanalys minskat från 0,47 % till 0,19 %. Kommunen fortsätter även sitt informationsarbete genom att ta fram informationsmaterial om bland annat farligt avfall.

En åtgärd som planeras är även att skapa event vid invigningen av ny ÅVC och att ha kampanjer med Batteriåtervinningen och Håll Sverige Rent. I väntan på detaljplan för byggnation av ny ÅVC har verksamheten samtidigt utökat antalet återbrukscontainrar på Hjälmsborg samt genomfört gratisloppis vid två tillfällen.

Sedan flerfackssystemet infördes i kommunen har andelen förpackningar i den fraktionen för restavfall minskat med minst 50%. Nya ambitiösa mål för återvinning av förpackningar har satts nationellt och kommunerna kommer även att ansvara för insamling av returpapper i fortsättningen. För att möta dessa mål och öka sorteringsgraden kommer kommunen att arbeta med ytterligare informationsinsatser och bevaka utredningen. Kravet är att från och med år 2025 ska insamlingssystemen transportera bort hushållens returpapper och förpackningsavfall av de vanligast förekommande materialen från alla bostadsfastigheter.

Aktörer – Förbättrad utsortering av farligt avfall och förpackningsmaterial

Den berörda enheten i kommunen är renhållningsenheten. Även kommunikationsavdelningen kan vara ett stöd i genomförandet av kommunikationsinsatser.

Kampanjer kan exempelvis utföras i samarbete med Håll Sverige Rent.

²⁸ Samlaren är ett insamlingskäp där farligt avfall såsom ljuskällor (exempelvis glödlampor och lågenergislampor), batterier och småelavfall kan lämnas. Samlaren placeras vanligtvis i offentliga miljöer såsom i matbutiker.

4.1 Det farliga avfallet i restfraktionen ska fortsatt minska⁶.		
Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
<i>Avfallsmängderna mäts i kg/person och år med hjälp av plockanalyser.</i>		
4.1.1 Fortsatt införa samlaren på fler platser i kommunen.	Följ upp antal nya samarbeten	Service-nämnden
4.1.2 Informationsinsatser till hushållen med fokus på utsortering av farligt avfall.	Mäts som ja eller nej	Service-nämnden
4.1.3 Stimulera till att använda ÅVC:n, genom informationsinsatser och genom att anordna temadagar.	Mäts som antalet aktiviteter	Service-nämnden
4.2 Förpackningsmaterial i den restfraktionen ska fortsatt minska jämfört med 2021 års nivå.		
Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
4.2.1 Informationsinsatser till hushållen för att upprätthålla en god utsortering av förpackningsmaterial.	Mätning av förpackningsmaterial i plockanalys.	Service-nämnden
4.3 Införa nytt skyltsystem²⁹ på ÅVC och gemensamma insamlingsplatser		
Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
4.3.1 Inventering av flerbostadshus och gemensamma insamlingsplatser.	Mäts som ja eller nej	Service-nämnden
4.3.2 Ta fram nya skyltar i samband med ny ÅVC.	Mäts som ja eller nej	Service-nämnden
4.3.3 Se över digitaliseringsmöjligheter på ny ÅVC.	Mäts som ja eller nej	Service-nämnden

²⁹ Den 1 juli 2020 lanserade Avfall Sverige ett nytt gemensamt skyltsystem för avfallssortering. De nya skyltarna ska göra det enkelt för alla att sortera rätt. Målet är ökad återvinning och ökade möjligheter att nå en cirkulär ekonomi. I förlängningen är målet att hela Norden ska använda samma system, med samma symboler. Läs mer på Avfalls Sveriges hemsida (<https://www.avfallsverige.se/gemensamtskyltsystem/>) (Avfall Sverige, 2021)

Inriktning 5 - God avfallsorganisation med användare och framtiden i fokus

Figur 10 Bildkälla: Söderköpings kommun, 2021

Gott bemötande och god service är en förutsättning för att de som använder avfallssystemen i Söderköping ska vara nöjda. De som är nöjda är mer benägna att göra rätt och därmed hantera sitt avfall på korrekt sätt, genom att exempelvis sortera det. Genom att arbeta med kommunikation, information och kundbemötande, samt genom att förenkla insamlingssystemet för användaren, blir det lättare att göra rätt. Det är en viktig del i arbetet för att genomföra avfallsplanens mål. Idag finns redan en digital sorteringsguide på kommunens hemsida för allmänheten att ta del av.

Renhållningstaxan har anpassats till det nya avfallssystemet och för att skapa incitament att sortera ut i flerfackskärл och matavfallsinsamling. Genom införandet av flerfackskärл underlättas utsorteringen av återvinningsbart material i hushållen vilket på sikt leder till att andelen återvinningsbart material minskar i fraktionen för restavfall.

Lokalisering för dagens och framtidens behov av en god och tillgänglig avfallshantering ska säkras genom fysisk planering, där plats för avfallens infrastruktur, från uppkomst till mottagningsanläggning, säkras i detaljplaner och bygglov. Kommunen har idag en god dialog mellan enheter i samhällsbyggnadsprocessen, där avfallsfrågor beaktas under planering av nya områden och vid ny- och ombyggnad.

För att nå kommuninvånarna och engagera dem i avfallsfrågor har en kommunikationsplan utformats under tidigare period, med en inriktning hur kommunikationen ska ske. En genomlysning och ett arbete med implementering av den ska nu göras. Arbetet följs upp med information via hemsidan och genom planering om hur sociala medier och forum ska nyttjas på smartaste sätt. Kommunikationsplanen har även som syfte att stötta arbetet med att nå övriga huvudinriktningar i avfallsplanen.

Aktörer - God avfallsorganisation med användare och framtiden i fokus

De enhet inom kommunen som kan involveras i uppfyllnad av inriktningarna är samhällbyggnadsenheten och avfallsenheten.

5.1 Implementera och förankra kommunikationsplanen genom aktiviteter/kommunikationsinsatser.

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
5.1.1 Genomlysning av befintlig kommunikationsplan	Uppföljning årligen	Service-nämnden
5.1.2 Ökad information i sociala medier. Till exempel genom publicering av sorteringsguiden.	Mäts genom antal genomförda aktiviteter / samarbeten.	Service-nämnden
5.1.3 Utveckla samarbetet med grannkommunerna i regionen.		Service-nämnden
5.1.4 Informationsinsatser som syftar till att informera om hela avfallskedjan, även hur avfallet slutligen hanteras. (Se fler specifika åtgärder under respektive delmål)		Service-nämnden
5.1.5 Ökad samverkan med andra kommuner för gemensam kompetensutveckling till exempel genom platsbesök på ÅVC:er.		Service-nämnden

5.2 Senast 2025 ska alla som ger upphov till kommunalt avfall omfattas av renhållningsabonnemang.

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
5.2.1 Utföra en inventering av antalet hushåll som nyttjar kommunens renhållningstjänster. Öka anslutningsgraden.	Mäts som ja eller nej.	Service-nämnden

Inriktning 6 – Minskad klimatpåverkan

Genom att sätta upp en inriktning om minskad klimatpåverkan kan både utsläpp av metan, avfallstransporter och förbättringar av energisystem inrymmas i avfallsplanen.

Det är nästan 30 år sedan inventering utfördes på de nedlagda deponierna och gamla avfallstipparna inom kommunen. Under denna tidsperiod har miljölagstiftningen förändrats och metodiken för inventering har ändrats (numera MIFO³⁰). I avfallsplanen ingår det även att en översikt ska upprättas av avfallsupplagen inom kommun. En annan aspekt är de diffusa utsläppen av metan, som kan ske från avfallsupplagen. Av dessa skäl är en av inriktningarna att inventera de nedlagda deponierna igen och ta fram en åtgärdsplan för detta. Ansvar för inventeringen är förlagt till samhällsbyggnadsnämnden och insatserna kommer att kräva resurser, såväl ekonomiska som personella.

En annan miljö- och klimataspekt av avfallshantering är hur avfallstransporterna sker. För att möta nationella och regionala mål är bränslet i dagens samtliga avfallsfordon fossilfritt.

Aktörer - Minskad klimatpåverkan

Berörda enheter för inriktningarna är renhållningsenheten, miljöenheten och samhällsbyggnadsenheten.

Fortsatt kommer avfallstransporternas körsträckor att optimeras genom god planering inom drift och fysisk detaljplanering vid nybyggnation.

6.1 Inventering av nedlagda deponier. Ska vara klart år 2025.

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
6.1.1 Upprättande av åtgärdsplan för hur inventeringen ska ske och där det behövs åtgärder. ³¹	Mäts som ja eller nej och hur åtgärderna uppfyllts.	Samhällsbyggnadsnämnden och Servicenämnden

³⁰ Vägledning vid inventering av potentiellt förorenade områden utförs enligt en metodik för inventering (MIFO). Inventeringen resulterar i riskklassning av områdena. (Naturvårdsverket, 2021)

³¹ MIFO fas 2 – Att utreda vilka deponier som kräver ytterligare åtgärder.

6.1.2	Samordna insatserna med Valdemarsviks kommun.		
6.1.3	Söka statliga bidrag för att finansiera undersökningarna och åtgärderna.	Mäts som ja eller nej	Samhällsbyggnadsnämnden
6.1.4	Resultat från inventeringen kommuniceras med verksamhetsutövare och fastighetsägare. Med stöd av exempelvis kommunens gemensamma kartsystem (Geosecma).	Mäts som ja eller nej och hur åtgärderna uppfyllts.	Samhällsbyggnadsnämnden
6.2 Körsträckorna för avfallshämtningen ska minska med 5%.			
	Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
6.2.1	Ruttoptimering genom att se över så att körtid och körsträcka optimeras.	Följs upp genom minskad körtid och körsträcka per fordon och år.	Serviceämnden

5. Uppföljning

En avfallsplan ska uppdateras och revideras minst var fjärde år. Uppföljningen av planen och de aktuella åtgärderna ska ske årligen, så mätning och uppföljning kan göras kontinuerligt. Den färdiga planen antas genom godkännande i kommunfullmäktige. Uppföljning av samtliga inriktningar ska ske en gång per år. Det är de ansvariga enheterna för respektive inriktning som ansvarar för att uppföljning sker (se inriktning 1-6). Serviceämnden ansvarar för att uppföljning av avfallsplanen i sin helhet sker en gång per år.

Genom att årlig uppföljning sker, kan avfallsplanen bli ett aktivt verktyg för kommunen i arbetet med att anpassa avfallshanteringen i riktning mot en hållbar samhällsutveckling.

6. Miljöbedömning

Enligt miljöbalken 6 kap gällande miljöbedömningar och miljökonsekvensbeskrivningar och förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar berörs de kommunala avfallsplanerna av reglerna om miljöbedömning. Syftet med miljöbedömningen är att utveckla det gemensamma miljöarbetet i avfallsplaneringsprocessen. De målområden som har satts upp ställs i relation till de nationella miljökvalitetsmålen. Avfallsplanen förhåller sig även till andra planer, program och strategier som översiktsplan, detaljplan, tillsynsplan, energiplan med flera.

I många fall krävs en miljöbedömning av avfallsplanen genom upprättande av en miljökonsekvensbeskrivning. Det finns dock inget generellt lagkrav på miljöbedömning av alla avfallsplaner. För att avgöra om en miljöbedömning krävs för en avfallsplan görs en behovsbedömning. Det är avfallsplaner, vars genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan, som ska miljöbedömas.

I Bilaga 4 redovisas behovsbedömningen som gjorts för denna avfallsplan. Slutsatsen av den upprättade behovsbedömningen är att avfallsplanen inte ger upphov till betydande miljöpåverkan, vilket innebär att en miljöbedömning inte behöver göras.

7. Referenser

Uppdaterad referenslista

Avfall Sverige. (den 10 December 2020). *Producentansvar på textil glömmes bort kommunerna*. Hämtat från Avfall Sverige:

<https://www.avfallsverige.se/aktuellt/nyhetsarkiv/artikel/producentansvar-pa-textil-glommer-bort-kommunerna/>

Avfall Sverige. (den 05 Februari 2021). *Gemensamt skyltsystem för avfallsortering*. Hämtat från Avfall Sverige: <https://www.avfallsverige.se/gemensamtskytsystem/> den 7 Juni 2021

Avfallsförordning. (2020:614).

Länstyrelsen Östergötland. (u.d.). *När vi miljömålen?* Hämtat från Länstyrelsen

Östergötland: <https://www.lanstyrelsen.se/ostergotland/miljo-och-vatten/miljomal/nar-vi-miljomalen.html> den 8 Juni 2021

Naturvårdsverket. (den 16 December 2020). *Nya regler för avfallshantering och återvinning – från avfall till resurs*. Hämtat från Naturvårdsverket:

<https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Avfall/Nya-regler-for-avfallshantering-och-atervinning/> den 8 Juni 2021

Naturvårdsverket. (2021). *Etappmålen*. Hämtat från www.naturvardsverket.se:

<https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Sveriges-miljomal/Etappmal/>

Naturvårdsverket. (den 30 April 2021). *Mikroplast*. Hämtat från Naturvårdsverket:

<https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Plast/Mikroplast/>

Regeringskansliet. (2020). *Producentansvar för textil – en del av den cirkulära ekonomin*, SOU 2020:72. *Utredningen om producentansvar för textil*. Stockholm. Hämtat från regeringen.se.

Region Östergötland. (den 19 Oktober 2020). *Energi och Klimat*. Hämtat från Region

Östergötland: <https://www.regionostergotland.se/Regional-utveckling/Energi-och-klimat/>

Sveriges miljömål. (2021). *Miljömålen*. Hämtat från Sveriges Miljömål:

<https://sverigemiljomal.se/miljomalen/> den 9 Juni 2021

Upphandlingsmyndigheten. (u.d.). *Hållbar upphandling*. Hämtat från

Upphandlingsmyndigheten: <https://www.upphandlingsmyndigheten.se/hallbarhet> den 7 Juni 2021

Juridiska referenser (ny)

SFS 2020:614. *Avfallsförordning*. [Avfallsförordning \(2020:614\) Svensk författningssamling 2020:2020:614 t.o.m. SFS 2020:1302 - Riksdagen](#)

SFS 1998:808. *Miljöbalk*. [Miljöbalk \(1998:808\) Svensk författningssamling 1998:1998:808 t.o.m. SFS 2020:1174 - Riksdagen](#)

SFS 1998:905. *Förordning om Miljökonsekvensbeskrivningar*. [Förordning \(1998:905\) om miljökonsekvensbeskrivningar Svensk författningssamling 1998:1998:905 t.o.m. SFS 2016:1194 - Riksdagen](#)

NFS 2017:2. *Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall*. [NFS 2017:2. Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall. \(naturvardsverket.se\)](#)

NFS 2006:6. *Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om innehållet i en kommunal avfallsplan och länsstyrelsens sammanställning*. [Naturvårdsverkets författningssamling, NFS 2006:6 \(naturvardsverket.se\)](#)

Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv. *Europeiska unionens officiella tidning*, L312/3. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008L0098&from=SV>

Utvärdering

Av 19 uppsatta inriktningsmål uppnåddes fullt resultat på 11 och delvis resultat på 5. 3 målsättningar nåddes inte. Nedan presenteras tidigare inriktningar och uppföljning av dessa. Samtliga målsättningar har utvärderats under framtagandet av Avfallsplanen 2022-2025.

Inriktning 1 – Återbruk, förebyggande av avfall och minskad nedskräpning

Inriktning	Åtgärder	Uppföljning	Ansvar	Beskrivning
1.1 Avfallsmängderna ⁴ per person ska minska till 2020 i enlighet med det nationella målet om avfallsförebyggande enligt EU:s avfallshierarki.	<ul style="list-style-type: none"> Förbättra information om avfallsminimering. Utse ansvarig för uppföljning och statistik. Skapa forum – event och använda sociala medier för att skapa engagemang i kommunen för avfallsfrågor. Anordna evenemang med tema avfallsminimering på den nya ÅVC:n. Genomföra utvecklingsprojekt som syftar till att mata en andra chans. Detta kan till exempel genomföras genom "Second chance food". 	Ja	Servicenämnden.	Vid jämförelse mellan 2019 och 2017 så har mängderna brännbart minskat 1100 ton vilket innebär en 30 % minskning. Alla statistiker kring avfallsmängder registreras i det nationella uppföljningssystemet som branschorganisation Avfall Sverige tillhandahåller. Ingen ny ÅVC byggd.
1.2 Senast 2019 ställs relevanta krav vid upphandling av varor och tjänster i kommunal verksamhet, i syfte att förebygga avfallens mängd och farlighet.	<ul style="list-style-type: none"> Utarbeta checklistor för att inför varje upphandling beakta frågan om hur avfallsmängd och farlighet kan påverkas. Driva frågorna tillsammans med andra upphandlande myndigheter och därmed öka möjligheterna att påverka leverantörer. 	Ja	Servicenämnden.	Hållbarhetskrav och miljökrav arbetas succesivt in i förfrågnings-underlag, tex hänvisas till Agenda 2030. Ett exempel där vi samarbetat med utomstående aktörer är SKL:s upphandling av möbler där extra höga miljökrav ställts.
1.3 Under 2017 fortsätta arbetet med att uppföra en ny ÅVC samt att utöka möjligheterna att lämna in föremål för återbruk.	<ul style="list-style-type: none"> Utreda vilka återbruksmöjligheter som är lämpliga avseende textilier och loppis. Exempelvis kan första stoppet på anläggningen vara återbruksinsamling. 	Ja	Servicenämnden.	I väntan på detaljplan för byggnation av ny ÅVC har verksamheten utökat antalet återbruks-containrar på Hjälsborg samt genomfört gratisloppis vid två tillfällen.

1.4 Andelen textilier i den brännbara fraktionen ska minska till år 2020.	<ul style="list-style-type: none"> Söka fler samarbeten med aktörer som kan samla in textilier på den nya ÅVC:n. Samarbetet kan också innebära att gemensamma informationsinsatser med aktörerna som bedriver klädinsamling genomförs. 	Ja	Servicenämnden.	Mängden textilier har minskat med 0,1 % vilket genomförd plockanalys visar. Fortsatt samarbete med Myrorna om klädinsamling
1.5 Verka för ett samarbete med Returpack under 2017.	<ul style="list-style-type: none"> Utreda möjligheten för att införa storskalig pantinsamling på ÅVC. 	Nej	Servicenämnden.	Inväntar ny återvinningscentral. Nuvarande samarbete med Returpack gav barncancerfonden 13 000 kr
1.6 Utöka aktionerna för att minska nedskräpning årligen i kommunen. Kommer att påbörjas under 2017.	<ul style="list-style-type: none"> Till exempel genom utökat samarbete med "Håll Sverige rent" och genom att fler skolor och förskolor engageras i arbetet. Jobba för att engagera även äldre skolelever i arbetet mot nedskräpning. Fokus läggs på att till exempel högstadielever ska ansluta sig till aktionerna för att minska nedskräpning. Söka samarbeten med det lokala föreningslivet, till exempel genom ungdomsidrotten. Barn och ungdomar engageras på så vis i skräpinsamling samtidigt som de får ekonomisk ersättning. 	Se märkbara resultat och förbättringar.	Servicenämnden.	<p>Punkt 1. Ej genomförts pga. tidsbrist. På skräpplockardagarna deltar fortsatt 12 skolor.</p> <p>Kommunen bidrar också med pengar till Håll Sverige rent för att engagera idrottsföreningar i skräpplockardagar.</p> <p>Punkt 2-3. Verksamheten har informerat BUN om möjligheterna för äldre elever att delta. Verksamheten bidrar även till Ståda Sverige där föreningar städar vägrenar.</p>
1.7 Kustnära insamling av plast i havet utförs vartannat år med start 2018.	<ul style="list-style-type: none"> Börja med kustnära insamling av plast i skärgårdsmiljö. I samarbete med Håll Sverige rent kan man exempelvis arrangera Kusträddardag eller Clean-Up kust – event. Fokus läggs främst på badplatser och hamnar i kommunen. 	3 st anmälningar har inkommit hittills.	Servicenämnden.	Samarbete med Valdemarsvik i initiativet Ren kust. Strandstädarkartan används av allmänheten som kan anmäla städbehov.

Inriktning 2 – Hållbar hantering av matavfall

Inriktning	Åtgärder	Uppföljning	Ansvar	Beskrivning
2.1 Senast år 2020 införa insamling av matavfall inom hela kommunen. I möjligaste mån ska arbetet påbörjas tidigare.	<ul style="list-style-type: none"> Införa flerfackskärl i villor och separata kärl i flerbostadshus. Informationskampanj. 	Ja	Servicenämnden.	Flerfackskärl infördes hösten 2018 med tillhörande informationskampanj om matavfall. Matavfallsinsamling för flerfamiljshus infördes i början av 2020. Informationskampanj genomförd med reklamfilm.
2.2 Andelen matavfall i den brännbara fraktionen ska kontinuerligt minska och till 2020 ska den vara under 20 %.	<ul style="list-style-type: none"> Styrs via avfallstaxan Information.	Nej	Servicenämnden.	Ett ambitiöst mål som inte riktigt har nåtts, vi har vid senaste plockanalysen ett snitt på 30 % matavfall i soppsäsen.
2.3 Arbetet med matsvinn fortsätter för att minimera och förebygga att matavfall uppstår inom kommunen. Inom kostenheten ska serveringssvinnet minska med 20 % och tallrikssvinnet minska med 5 % till år 2020, jämfört med år 2016.	<ul style="list-style-type: none"> Informationsinsatser. En vecka per år kommer förskolorna att mäta tallrikssvinnet. Under samma vecka ska personalen prata med barnen om varför man inte ska kasta mat i onödan.	Mätning av matsvinn.	Servicenämnden.	<p>Förskolorna har genomfört informationsinsatser och under den vecka de vägt matsvinnet på tallriken så var det 36,5 g per elev.</p> <p>Kostenheten har i Årsplanen 8 veckor inplanerat matsvinnsmätning inom grundskolan och gymnasiet. På en grundskola har vi arbetat tillsammans med elever, pedagoger och rektor för att minimera tallrikssvinnet vilket har resulterat i att vi i dag inte har något tallrikssvinn på den skolan.</p> <p>Serveringssvinnet ligger på 67 % jmf med 2016. Tallrikssvinnet har minskat med 6 % jmf med 2016</p>

Inriktning 3 – Återbruk, förebyggande av avfall och minskad nedskräpning

Inriktning	Åtgärder	Uppföljning	Ansvar	Beskrivning
3.1 Till år 2020 ska farligt avfall i den brännbara fraktionen ha minskat ⁶ .	<ul style="list-style-type: none"> Införa Samlaren. Införande av batteribox som en del i ett insamlingsystem med flerfackskärl. Informationsinsatser. Stimulera till att använda ÅVC, genom informationsinsatser och genom att anordna temadagar. 	Delvis uppfyllt	Servicenämnden.	Samlaren planeras för 2021. Andelen farligt avfall i soppåsen har minskat från 0,47 % till 0,19 %.
3.2 Öka den fastighetsnära insamlingen av farligt avfall till år 2020.	<ul style="list-style-type: none"> Tillägg på flerfackskärlen. Införa fler Samlaren. Miljöbilen fortsätter gå 1 gång/år. 	Ja	Servicenämnden.	Miljöbilen besöker i år 14 platser i kommunen. Samlaren kommer införas 2021.
3.3 Förpackningsmaterial i den brännbara fraktionen ska minska med 25 % till år 2020, jämfört med 2015 års nivå.	<ul style="list-style-type: none"> Införande av flerfackskärl. 	Ja	Servicenämnden.	Minst 50 % har andelen förpackningar minskat i det brännbara

Inriktning 4 – Återbruk, förebyggande av avfall och minskad nedskräpning

Inriktning	Åtgärder	Uppföljning	Ansvar	Uppföljning
4.1 Förenklat insamlingsystem för användaren genom att införa nytt system för avfallsinsamling senast 2020.	<ul style="list-style-type: none"> Införande av flerfackskärl. 	Ja	Servicenämnden.	Infördes hösten 2018
4.2 Differentiera avfallstaxan efter utnyttjande senast i samband med taxaändring årsskiftet 2018/2019.	<ul style="list-style-type: none"> Ta fram en ny modell för avfallstaxan. 	Ja	Servicenämnden.	Förändrad taxa med miljöstyrning.
4.3 Förbättra kommunikation genom att upprätta Kommunikationsplan under 2017.	<ul style="list-style-type: none"> Ökad information i sociala medier. Till exempel genom publicering av sorteringsguiden. Upprätta en kommunikationsplan. Utveckla samarbetet med grannkommunerna i regionen. 	Ja	Servicenämnden.	Renhållning och VA appen har nu 2900 användare. Denna kommer också utvecklas mer inom kort. Kommunikationsplan finns. Enheten deltar i olika samarbeten i länet.
4.4 Senast 2019 ska alla som ger upphov till hushållsavfall och därmed jämförligt avfall omfattas av renhållningsabonnemang.	<ul style="list-style-type: none"> Utföra en inventering av antalet hushåll som har ett renhållnings-abonnemang. 	Delvis uppfyllt	Servicenämnden.	Ytterligare insatser planeras att genomföras för att säkerställa att alla som ska ha ett abonnemang har det.

Inriktning 5 – Återbruk, förebyggande av avfall och minskad nedskräpning

Inriktning	Åtgärder	Uppföljning	Ansvar	Uppföljning
5.1 Inventering av nedlagda deponier. Ska vara klart år 2020.	<ul style="list-style-type: none"> • Upprättande av åtgärdsplan för hur inventeringen ska ske och om det behövs fler åtgärder. 	Mäts som ja eller nej och hur åtgärderna uppfyllts.	Samhällsbyggnadsnämnden.	Inventering ej påbörjad på grund av för många vakanser på miljökontoret
5.2 Bränslet i samtliga avfallsfordon ska fortsätta vara fossilfritt. Kravet kommer att hanteras vid nästa upphandling.	<ul style="list-style-type: none"> • Krav vid upphandling. 	Ja	Servicenämnden.	Krav i nytt avtal som började gälla 1 april 2020.

⁷ HVO = är ett alternativ till fossil diesel och en syntetisk diesel som ofta görs på växt- och djurfetter.

Bilaga 2: Nulägesbeskrivning

Bildkälla: Söderköpings kommun

Diarienummer: KS 2020-00305

Reviderad:

Dokumentansvarig förvaltning: Serviceförvaltningen

Dokumentet gäller för: Söderköpings kommun

Dokumentet gäller till och med:

Postadress

Söderköpings kommun
614 80 Söderköping

Besöksadress

Kommunhuset
Storängsallén 20

Kontakt

0121-181 00
kommun@soderkoping.se

Org.nr och webbplats

212000-0464
www.soderkoping.se

SÖDERKÖPING.SE

1. Söderköpings kommun

I detta avsnitt presenteras uppdaterad information om geografi, befolkning, boendestruktur samt näringsliv i Söderköping.

1.1 Geografi

Söderköping är en kommun i Östergötlands län som gränsar till Valdemarsvik och Åtvidabergs kommuner i söder, till Linköpings kommun i väster och till Norrköpings kommun i norr. Söderköpings kommun har kust mot Östersjön och Sant Anna skärgård. I kommunen finns tätorterna Söderköpings stad, Mogata, Luddingsbo/Snövelstorp Västra Husby och Östra Ryd.

Söderköpings stad växte fram under början av medeltiden och stadskärnan har ett omfattande bevarat gatunät från medeltiden. Söderköping är även ett välbesökt turistmål. Figur 1 skildrar stadens lokalisering i Sverige.

Figur 1 Söderköpings stad är markerad med röd ring. © Lantmäteriet medgivande R50103251 160002.

1.2 Befolkning

Folkmängden i Söderköpings kommun har varit relativt konstant under perioden 2015 till 2020, se tabell 1. Medelåldern i kommunen har inte heller fluktuerat under perioden.

Tabell 1 Folkmängden i Söderköpings kommun under perioden 2015 - 2020. Den redovisade folk­mängden är från den 31 december respektive år (SCB, 2021).

År	Folk­mängd (st)	Medelålder (år)
2020	14 616	44,1
2019	14 626	43,9
2018	14 618	43,7
2017	14 521	43,6
2016	14 402	43,7
2015	14 240	43,6

1.2.1 Boendestruktur

År 2020 bor cirka 65 procent av invånarna i villa och cirka 30 procent bor i hyresrätt. Inom kommunen återfinns de flesta hyresrätterna inne i Söderköpings stad. Se tabell 2 för fördelning av boendetyper i kommunen.

Tabell 2 Fördelning av boendetyper i Söderköping (SCB, 2021).

Typ av boende	Andel personer(%)
Småhus, äganderätt	62,5
Småhus, bostadsrätt	0,7
Småhus, hyresrätt	1,4
Flerbostadshus, bostadsrätt	2,5
Flerbostadshus, hyresrätt	28,1
Specialbostad	1,8
Övrigt boende	1,7
Uppgift saknas	1,1

Typ av boende	Antal (st)
Hushåll i en- och tvåfamiljshus	4 250
Hushåll i tvåfamiljshus	2 419
Fritidshus	2 389

Geografisk fördelning	Antal (st)
Söderköpings stad	7 375
Mogata	209
Luddingsbo/Snövelstorp	619
Västra Husby	504

Östra Ryd	461
Landsbygd	5 009

1.3 Näringsliv

Den största arbetsgivaren är Söderköpings kommun med 1 033 anställda, den största privata arbetsgivaren är Modine Söderköping AB. Andelen företagare i åldern 20 till 64 är 8,4 procent (ekonomifakta, 2021).

År 2019 var 83,5 procent av befolkningen förvärvsarbetande i åldrarna 16 till 64 år (SCB, 2021).

2. Nulägesbeskrivning inom avfallsområdet

I detta avsnitt presenteras ansvarsfördelningen, kommunikationen samt finansieringen av avfallshanteringen i Söderköpings kommun.

2.1 Ansvarsfördelningen inom avfall

- **Kommunen.** Kommunfullmäktige ansvarar över att fastställa renhållningsordningen och renhållningstaxan för kommunen. Kommunen ansvarar för att insamling och omhändertagande av kommunalt avfall med undantag från avfall som omfattas av producentansvar.
- **Producenterna** ansvarar för att samla in och omhänderta uttjänta produkter som omfattas av producentansvar. Producentansvar finns på förpackningar, bilar, däck samt elektriska och elektroniska produkter.
- **Verksamhetsutövare** är ansvariga för att det avfall som verksamheten ger upphov till tas om hand enligt gällande regler och lagar.
- **Tillsynsmyndigheterna (miljöförvaltningen och länsstyrelse)** prövar och utövar tillsyn av verksamheter samt besluta enligt kommunens renhållningsföreskrifter och övrig avfallslagstiftning.
- **Fastighetsägarna** ansvarar för att informera boende eller verksamma inom fastigheten om gällande regler för avfallshandling. De ansvarar även för att tillhandahålla utrymme för avfallsinsamling.
- **Alla** som ger upphov till avfall ansvarar för att se till att det hanteras enligt gällande regler. Detta gäller för privatpersoner så väl

som för verksamhetsutövare.

2.1.1 Kommunens ansvar

Varje kommun har enligt Miljöbalken (15 kap) ansvar för att upprätta en renhållningsordning vilken innefattar en kommunal avfallsplan samt renhållningsföreskrifter för kommunen. Kommunen har även ett renhållningsansvar vilket omfattar kommunalt avfall och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll. Dock omfattar detta inte avfall från tillverkning, jord- och skogsbruk, fiske, avfall från septiktankar, avloppsnet och avloppsrening samt avfall från uttjänta bilar. Kommunen ansvarar också för att avfallet transporteras till godkänd behandlingsanläggning så att avfallet kan återvinnas och omhändertas korrekt. Från 2022 kommer kommuner även ansvara för insamlingen och återvinningen av returpapper.

2.1.2 Producenternas ansvar

För vissa typer av avfall gäller ett producentansvar. Det innebär att tillverkare och importörer har ett ansvar för att en viss del av de varor som produceras samlas in, tas om hand och återvinns eller återanvänds.

År 1994 började förordningen om producentansvar för förpackningar tillverkade av papper, glas, plast och metall att gälla. Samtidigt antogs även förordningen om producentansvar för tidningspapper. Senare utvidgades producentansvaret för att även gälla däck, batterier, elektriska- och elektroniska produkter, bilar, däck, läkemedel, glödlampor och belysningsarmatur samt radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor.

Ett antal organisationer har bildats för att samordna insamling för avfall som omfattas av producentansvar. Ett sådant exempel är FTI (förpacknings- och tidningsinsamlingen). FTI arbetar på uppdrag av producenterna och drivs utan vinstsyfte och bedriver insamling och återvinning av dessa produkter.

2.1.3 Verksamhetsutövarnas ansvar

Alla verksamheter ansvarar för att ta hand om det avfall som de ger upphov till på ett godkänt sätt. Företaget ska ha kunskap om avfallet och dess effekter på miljön. Företaget ska även hålla sig uppdaterat vad gäller förändringar inom avfallslagstiftningen. Verksamhetsutövarna ansvarar för att avfallet transporteras bort av en godkänd transportör till godkänd behandlings- eller mottagningsanläggning. Företaget har dessutom krav på sig att föra anteckningar och har skyldighet att rapportera in bortforslat avfall. Alla verksamheter som yrkesmässigt hanterar farligt avfall är skyldiga att anteckna uppgifter om det farliga avfall som uppstår i verksamheten. I samband med att avfallet bortforslas eller omhändertas på annat sätt är verksamheten skyldig att rapportera in händelsen till Naturvårdsverkets avfallsregister. Uppgifter

om vad som ska antecknas av respektive verksamhetsroll finns i 6 kap, 1-6 §§ Avfallsförordningen (2020:614).

2.1.4 Tillsynsmyndigheternas ansvar

Tillsynsmyndigheten kan utgöras av miljöförvaltningen på kommunen eller av länsstyrelsen beroende på vilken typ av verksamhet som avses.

Tillsynsmyndigheten ansvarar för att utöva tillsyn på företag som bedriver verksamhet.

2.1.5 Fastighetsägarnas ansvar

Fastighetsägarna har som ansvar att informera de som bor eller har verksamhet på fastigheten om gällande regler för avfallshanteringen på fastigheten. De ansvarar även för tillhandahållande av avfallsutrymmen på fastigheten.

2.1.6 Alla som ger upphov till avfall

Alla som ger upphov till avfall (privatpersoner så väl som företag) är skyldiga att sortera ut och lämna sitt avfall i de olika insamlingssystem som finns. Alla har också skyldighet att följa reglerna för avfallshanteringen i kommunen

2.2 Information och samverkan

Nedan presenteras lokala, regionala och nationella informationsflöden och samarbeten kring avfall som Söderköping är del av.

2.2.1 Lokalt

Lokalt i kommunen förmedlas information om renhållning genom utskick från kommunen och Renall AB. Information förmedlas även via kommunens hemsida.

2.2.2 Regionalt

Söderköpings kommun är en av medlemskommunerna i det regionala avfallsnätverket def.waste. Nätverket är öppet för kommunerna inom Jönköpings län, Kalmar län, Södermanlands län och Östergötlands län. Syftet med def.waste är bland annat att samordna gemensamma frågor inom avfallsområdet, samordna informationsinsatser samt att driva och utveckla avfallsarbetet inom medlemskommunerna. Inom nätverket har man till exempel tagit fram gemensamma informationsbroschyrer om olika avfallstyper. Man har även genomfört ett antal utbildningar för medlemmarna.

2.2.3 Nationellt

Avfall Sverige är en nationell branschorganisation inom avfallshantering och avfallsåtervinning och är kommunernas expertorgan inom avfall och återvinning. Avfall Sverige har Sveriges kommuner, eller deras kommunala bolag, som medlemmar.

2.3 Finansiering

Nedan presenteras finansieringen av avfallshanteringen i kommunen via renhållningstaxan och intäkter kopplade till producentansvar.

2.3.1 Renhållningstaxan

Kostnaden för kommunens avfallshantering finansieras genom renhållningstaxan. Renhållningstaxan ska täcka kostnaderna för insamling, transport, behandling och återvinning av avfall. Renhållningstaxan betalas av fastighetsägare och andra som ger upphov till kommunalt avfall. För boenden i flerfamiljshus är avgiften nästan alltid en del av hyran.

Det är kommunfullmäktige som beslutar om renhållningstaxan i kommunen. Renhållningstaxan är uppdelad på grundavgift och rörlig avgift. Grundavgiften ska täcka planering, information fakturering, kundkontakter samt drift och underhåll av återvinningscentralen. Den rörliga avgiften ska täcka insamling, transport, behandling och återvinning av avfall. År 2021 var den totala avgiften för två flerfackskärl 2 778 kr för villor.

I renhållningstaxan ingår även fastighetsnära hämtning av grovavfall vid fem tillfällen per år vid en- och tvåbostadshus. I avfallstaxan ingår inte tömning av latrin utan får köpas till för en separat avgift. Inte heller tömning av slamavskiljare eller urintank.

2.3.2 Intäkter kopplade till producentansvar

Producentansvaret har lett till bildandet av samarbetsföretag, eller så kalladematerialbolag, för att organisera finansiering och administration av insamling och återvinning. En del av finansieringen för insamling och återvinning av deprodukter som omfattas av producentansvar sker genom det insamlade materialets värde, men det täcker inte hela kostnaden. På förpackningarna finns en förpackningsavgift som producenterna betalar.

3. Avfallshantering

I detta avsnitt beskrivs hur avfalls om uppkommer i Söderköpings kommun samlas in och behandlas.

3.1 Insamling

Kommunen erbjuder insamling av avfall via fastighetsnära insamling samt avlämning vid avfallsstationer och återvinningscentral.

3.1.1 Fastighetsnära insamling

Den kommunala renhållningsentreprenören i Söderköping är Renall AB.

I Söderköpings kommun används i nuläget tre olika insamlingssystem för permanent boende och fritidshus.

Ett abonnemang med full utsortering (matavfall, restavfall, tidningar, ofärgade- och färgade glasförpackningar, plastförpackningar, metallförpackningar samt batterier och lampor) bestående av två flerfackskärler med totalt 10 fraktioner och hämtning varannan respektive var fjärde vecka.

Ett abonnemang med ett tvåfackskärler för utsortering av matavfall och restavfall med hämtning varannan vecka.

Ett abonnemang bestående av ett kärler, utan utsortering av matavfall, med hämtning varannan vecka.

I de två sistnämnda abonnemang ska alla förpackningar, tidningar, batterier och lampor lämnas på Hjälmborgs återvinningscentral eller annan återvinningsstation.

3.1.2 Återvinningsstationer

I Söderköpings kommun finns källsorteringsstationer för tidningar och förpackningsmaterial. I tätorten och dess närområde finns stationer vid Hjälmborgs ÅVC och vid Telegatan.

Efter införandet av flerfackskärler finns återvinningsstationer på följande platser:

- Kungshällsudden
- Lergraven
- Vrångö
- Tyrislöt
- Finnkroken

3.1.3 Återvinningscentral

På Hjälmborgs återvinningscentral kan invånare i kommunen kostnadsfritt lämna av sorterat avfall. Allt från förpackningar till grovavfall kan lämnas på återvinningscentralen. För verksamheter som lämnar sitt avfall på Hjälmborgs återvinningscentral utgår en avgift.

Figur 2 bild från Söderköpings kommun

3.1.4 Insamling av verksamhetsavfall

Verksamheter ansvarar själva för sitt avfall. Verksamhetsavfall kan lämnas vid Hjälmshöjds återvinningscentral mot en avgift som bestäms enligt ett kupongsystem. Kuponger köps på återvinningscentralen och 1 kupong kostar 325 kr. 3 kbm sorterat avfall får avlämnas per kupong. Farligt avfall får inte lämnas på återvinningscentralen av verksamheter. Alternativt kan verksamheten anlita en avfallsentreprenör som sköter insamling av avfallet för verksamheten.

4. Avfallsslag och avfallsmängder

I detta avsnitt redovisas uppkomna avfallsmängder i kommunen under år 2020.

4.1 Kommunalt avfall

Under 2020 insamlades 3500 ton mat- och restavfall i kommunen. Hushållen lämnar dessutom ifrån sig avfall som ingår i producentansvar, se kapitel 4.9 för redovisning av mängder avfall som faller under producentansvar. Totalt uppgår mängden avfall från hushåll till ca 6500 ton eller cirka 469kg avfall per invånare.

4.2 Restavfall

Kommunalt avfall som normalt placeras i kärl eller säck, exklusive material som omfattas av producentansvar, matavfall, grovavfall eller farligt avfall.

4.3 Grovavfall

Kommunalt avfall som är tungt, skrymmande eller av annan anledning olämpligt att samla in via kärl eller säckar klassas som grovavfall. Exempel på grovavfall är cyklar, möbler och trädgårdsredskap. Grovavfall kan i Söderköping lämnas på Hjälmshöjds avfallsanläggning. Avfall hämtas även fastighetsnära ett antal gånger per år.

Tabell 1 Grovavfall fördelat på avfallsslag, siffror från Avfall Web från 2020.

Typ av grovavfall	Insamlad (ton)
Metallskrot	164,5
Trädgårdsavfall	218
Brännbart (grovavfall, industri- bygg- och rivningsavfall) ⁵	592
Trä	779
Grovavfall från hushåll till deponering	35

4.4 Trädgårdsavfall

Trädgårdsavfallet kan kostnadsfritt lämnas in på Hjälmsborgs återvinningscentral. I Tabell 5 redovisas mängden trädgårdsavfall inom kategorin grovavfall.

4.5 Matavfall

Genom att sortera ut matavfall minskas mängden restavfall och möjliggör återvinning av avfallet. I Söderköpings kommun är det i nuläget frivilligt att välja ett abonnemang med möjlighet att sortera ut matavfall.

4.6 Farligt avfall

Farligt avfall är avfall som innehåller farliga ämnen eller som på annat sätt har egenskaper som gör det farligt för miljön eller människors hälsa. För att kunna skilja på olika typer av avfall finns det i Bilaga 4 till Avfallsförordningen(2001:1063) en förteckning av avfallstyper. Avfallskatalogen kan användas för att skilja ut vad som är farligt avfall. Farligt avfall är i bilagan markerade med en asterisk (*).

Farligt avfall från hushåll är till exempel rester av färg- och lösningsmedel, spillolja och batterier. Kasserade kylskåp, frysar, vitvaror och andra elektriska och elektroniska produkter klassas också som farligt avfall men omfattas av producentansvar. Även batterier och glödlampor och lysrör omfattas av producentansvar men klassas som farligt avfall.

Hushållens farliga avfall hämtas av miljöbilen en gång om året. Övriga tidpunkter på året kan farligt avfall lämnas på Hjälmsborgs avfallsanläggning.

Alla verksamheter som yrkesmässigt hanterar farligt avfall är skyldiga till att anteckna uppgifter om det farliga avfall som uppstår i verksamheten. I samband med att avfallet bortforslas eller omhändertas på annat sätt är verksamheten skyldig att rapportera in händelsen till Naturvårdsverkets avfallsregister. Bestämmelserna gäller för verksamheterna som omfattas av rollerna; producent, transportör, insamlare, handlare, mäklare och behandlare. Uppgifter om vad som ska antecknas av respektive verksamhetsroll finns i 6 kap, 1-6 §§ Avfallsförordningen (2020:614).

4.7 Slam, latrin och avfall från fettavskiljare

Slam från slamavskiljare och slutna tankar hämtas med slamsugningsbil enligtstående beställning eller budning.

Latrinkärl hämtas av kommunen via entreprenören Renall AB och mellanlagras på Hjälmsborgs avfallsanläggning. Hushållen kan även kompostera latrin inom den egna fastigheten efter tillstånd från Bygg- och miljönämnden.

Fett och fettavskiljarslam ska samlas in inom ramen för kommunens avfallshantering. Fastigheter som hanterar livsmedel i större omfattning måste ha separat hantering av fettavskiljare på utgående avlopp. Tömning sker enligt fastställt schema. Det insamlade avfallet lämnas för behandling vid Slottshagen i Norrköping.

4.8 Avfall från Fartyg i hamn

Enligt gällande lagstiftning ska hamnar vara utrustade med de anordningar som behövs för att kunna ta emot avfall från de båtar som normalt lägger till i hamnen.

Figur 3. Bild från Söderköpings kommun

4.9 Kommunalt avfall som omfattas av producentansvar

Som tidigare nämnts omfattas vissa typer av avfall av producentansvar. Det finns i nuläget producentansvar för följande avfall:

- Förpackningar
- Batterier
- Glödlampor och belysningsarmatur
- Elektriska och elektroniska produkter
- Bilar
- Däck
- Läkemedel
- Radioaktiva produkter och ”herrelösa strålkällor”

4.9.1 Förpackningar och tidningar

Den branschorganisation som ansvarar för insamling och återvinning av tidningar och förpackningar är FTI. De förpackningar som omfattas av producentansvaret är förpack-

ningar som tillverkats av wellpapp och pappersförpackningar, hårda och mjuka plastförpackningar, metallförpackningar och glasförpackningar. 2022 upphävs producentansvaret för tidningar.

Införandet av fastighetsnära insamling med flerfackskärl skedde under perioden 2018–2019 vilket har förenklat insamlingssystem för användaren med möjlighet att sortera ut förpackningar, matavfall och restavfall. Även farligt avfall i form av ljuskällor och batterier samlas in i särskilda behållare på flerfackskärln. Införandet av flerfackskärl har resulterat i renare fraktioner och ökat utsorteringen. I tabell 4 redovisas statistik över mängden insamlade förpackningar i Söderköping år 2020. I tabellen finns även ett nationellt genomsnitt redovisat. Från år 2022 är det kommunens ansvar att ta hand om tidningar och returpapper.

Tabell 4 Statistik över återvunnet förpacknings- och tidningsavfall i Söderköpings kommun under 2020. Redovisat finns även ett nationellt genomsnitt för 2020. Enheten som redovisas i tabellen är kg/capita (FTI, 2021).

Typ av förpackning	Söderköping 2020	Sverige 2020
Glas	33,66	22,6
Papper och wellpapp	34,56	16,9
Metall	3,10	8,7
Plast	12,62	1,8
Tidningar	11,82	13,6

4.9.2 Batterier, glödlampor samt elektriska och elektroniska produkter

Batterier, glödlampor och elektriskt och elektroniskt avfall klassas som farligt avfall men omfattas också av producentansvaret. Denna typ av avfall hämtas av miljöbilen vid grind en gång per år. Övriga tider på året hänvisas till Hjälmshögs avfallsanläggning.

För producentansvaret för elektriska och elektroniska produkter finns materialbolaget Elkretsen som samordnar insamling och återvinning. I tabell 5 presenteras statistik över insamlat avfall för 2020 för batterier, samt elektriska och elektroniska produkter.

Tabell 5 Statistik över insamlat elavfall under 2020 i Kg/capita (avfallweb, 2021).

Typ av avfall	Söderköping 2020
Diverse elektronik	5,24
Kylskåp och frysar	2,1
Vitvaror	2,55
Batterier	0,36

4.9.3 Bilar

Bilar omfattas av producentansvaret sedan 2007. Tillverkaren av bilen är ansvarig att återta och se till att material och delar från bilen återanvänds eller återvinns i så stor utsträckning som möjligt. Auktoriserade bildemonterare tar emot bilar som ska skrotas.

Statistik över antalet personbilar, lätta lastbilar och lätta bussar som skrotats med skrotningsintyg är tagen från Transportstyrelsen.

Tabell 6 Antal skrotade personbilar och lastbilar och lastbilar/bussar med en totalvikt på högst 3,5 ton. (Transportstyrelsen, 2021)

Skrotade bilar	2020 (st)
Östergötlands län	17 882
Sverige totalt	176 371

4.9.4 Däck

Däck kan lämnas till återförsäljare för återvinning alternativt till Hjälmborgs återvinningscentral.

4.9.5 Läkemedel

Överblivet läkemedel ska lämnas in till apotek för omhändertagande. Vissa typer av läkemedel klassas dock som farligt avfall och ska lämnas in till återvinningscentralen eller till miljöbilen. Exempel på läkemedel som klassas som farligt avfall är cytostatika.

4.9.6 Radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor

Från och med 2007 gäller producentansvar för vissa radioaktiva produkter och strålkällor. Till strålkällor här till exempel brandvarnare, utrustning med mörkerseenden, sikten och sjukutrustning.

4.10 Verksamhetsavfall och övrigt avfall

Verksamhetsavfall kan delas in i branschspecifikt avfall, det vill säga avfall som uppkommer som en direkt följd av verksamheten som till exempel processavfall och icke-branschspecifikt avfall som uppkommer indirekt som exempelvis emballage och förpackningar. Verksamhetsavfall ligger utanför kommunens ansvarsområde och därför måste verksamheter själva se till att det avfall som de ger upphov till hanteras på ett miljöriktigt sätt.

Det finns idag ingen sammanställd information om vilka avfallsmängder som uppkommer från olika verksamheter i Söderköpings kommun. En del företag lämnar uppgifter om avfallsmängder i sina miljörapporter men många verksamheter som ger upphov till stora mängder avfall omfattas inte av krav på rapportering. Exempel på sådana branscher är bygg- och anläggningssektorn och handelssektorn. Det finns heller inte något redovisningskrav för entreprenörer som transporterar avfall. Därför saknas tillgänglig statistik över det avfallsflöde som rör avfall utanför

det kommunalarenhållningsansvaret.

4.11 Plockanalys 2019

Envir genomförde 2019 en plockanalys av mat- och restavfall från flerfamiljshus och villor i Söderköpings kommun.

Resultaten från plockanalysen visade att restavfallet till 30% bestod av matavfall. Motsvarande schablonvärde för tidigare utförda plockanalyser i Sverige är 37 %. Cirka 28 % av avfallet innehöll, enligt plockanalysen, förpackningar och tidningar, vilket är avfall som omfattas av producentansvar. Genomsnittsvärdet i Sverige för andelen förpackningar i den brännbara fraktionen är 30 % (Avfall Sverige, 2020).

Plockanalysen på matavfallet visade att majoriteten av matavfallet från hushållen var oundvikligt, 70 %.

4.12 Enkätundersökning

Det utfördes en enkätundersökning i Söderköping under 2019 där ett slumpmässigt urval av kommuninvånare fick möjlighet att ge sina synpunkter om bland annat avfallsområdet. Av 500 tillfrågade var svarsfrekvensen 57,2%. Resultatet visade att den stora majoriteten av kommuninvånarna är mycket eller ganska nöjd med avfallshanteringen i kommunen.

Avfall och återvinning

25
av
102

Hämtning av hushållsavfall

Söderköping positiva 75%

Brister i hämtning av hushållsavfall

Hämtning för sällan, fulla sopbehållare

Kommunens återvinningscentral

Söderköping positiva 68%

Brister med kommunens återvinningscentral

Ligger för långt bort

Avfall och återvinning

Inställning till att lämna farligt avfall

Söderköping positiva 60%

Brister med lämnande av farligt avfall

Ligger för långt bort

Inställning till lämnande av förpackningsmtrl.

Söderköping positiva 84%

Lämnas i egna behållaren vid bostaden 82%

Brister med lämnande av förpackningsmtrl.

Fulla behållare, svårt att slänga större emballage

Figur 5. Bild från Söderköpings kommun med svar från enkätundersökningen.

SÖDERKÖPING.SE

16 (16)
Styrdokument
2021-03-31
Dnr: KS 2021-00305

Referenser

Avfall Web, 2021

SCB, 2021

Transportstyrelsen, 2021

Ekonomifakta, 2021

Bilaga 3 Avfallsanläggningar inom kommunen

I denna bilaga beskrivs nuvarande avfallsanläggningar, återvinningscentraler och avslutade avfallsupplag i Söderköpings kommun.

1. Avfallsanläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall

Hjälmsborgs avfallsupplag

I Söderköpings kommun finns en mindre omlastningsstation och en återvinningscentral placerade på den tidigare deponin. Denna avfallsanläggning ägs och drivs av kommunen och är belägen cirka 6 km söder om Söderköpings tätort.

På omlastningsstationen sker omlastning av brännbart hushålls- och verksamhetsavfall som sedan transporteras till en förbränningsanläggning. Återvinningscentralen tar emot källsorterade avfallsfraktioner, grovavfall, farligt avfall. Själva konstruktionen av återvinningscentralen är av en äldre modell där kunderna möts på samma plan som containrarna sedan hämtas.

Enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) är återvinningscentralen klassificerad enligt följande verksamhetskoder för mellanlagring:

C 90.40: ”Anläggning för mellanlagring av annat avfall än farligt avfall, om den totala avfallsmängden vid något enskilt tillfälle är större än 10 ton.”

C 90.60: ”Anläggning för mellanlagring av farligt avfall 1. som utgörs av uttjänta motordrivna fordon där mängden avfall inte uppgår till mer än totalt 50 ton farligt avfall, eller 2. om mängden farligt avfall inte vid något tillfälle uppgår till:

1. mer än 5 ton oljeavfall,
2. mer än 30 ton blybatterier,
3. mer än 50 ton elektriska eller elektroniska produkter,
4. mer än 30 ton impregnerat trä, eller
5. mer än 1 ton annat farligt avfall.”

C 90.80: ”Anläggning för sortering av annat avfall än farligt avfall om den hanterade avfallsmängden är större än 1 000 ton per kalenderår”.

Planering för en ny återvinningscentral

En ny återvinningscentral planeras att byggas under de kommande åren. Anläggningen ska kunna ta emot avfall från både hushåll och mindre verksamheter. Det avfall som kommer att tas emot är farligt avfall, grovavfall och avfall som omfattas av producentansvar. De verksamheter som kommer att bedrivas är mottagning och mellanlagring för sorterat grovavfall, mottagning och mellanlagring av farligt avfall inklusive elektriska och elektroniska produkter och vitvaror, sortering och mellanlagring av icke farligt avfall och

en återvinningsstation för förpackningar och returpapper. Den nya återvinningscentralen kommer att ersätta den gamla Hjälmshögs ÅVC:n.

2. Avslutade avfallsupplag och nedlagda deponier

Den tidigare Hjälmshögsdeponin håller i dagsläget på att sluttäckas. Enbart massor försluttäckning tas emot. Tidigare har sluttäckning skett av den södra och norra slätten, kvarstående delar är de centrala delarna mot befintlig lakvattendamm.

Hjälmshögs avfallsanläggning togs i drift 1969 och deponeringen av avfall upphörde helt till verksamhetsåret 2007. Provtagning i form av lakvatten, ytvatten och grundvatten i anslutning till deponin sker enligt ett provtagningsprogram medan deponigas ej mäts.

Övriga nedlagda avfallsupplag

Oavsett hur stort eller litet gamla avfallsupplag är så är det viktigt att kartlägga och riskbedöma dessa utifrån miljö och människors hälsa. Även ur ett historiskt perspektiv kan det vara viktigt att hinna med att utreda och kartlägga områden innan viktig information går förlorad.

En översiktlig undersökning av gamla avfallsupplag i Söderköpings kommun genomfördes 1989. Totalt inventerades åtta avfallsupplag vilka redovisas i tabell 1. För varje avfallsupplag gjordes även en riskbedömning för negativ miljöpåverkan. Efter flera års uppföljning genom vattenprovtagning finns idag inga noterade planer för ytterligare uppföljning eller kontroller.

Tabell 1. Nedlagda avfallsupplag i Söderköpings kommun efter inventering utförd 1989.

Benämning	Fastighet	Genomförda åtgärder	Bedömd återstående åtgärd
Stensätter	Dal 5:15	Vattenprovtagning	Ingen
Ekängen	Karlshov 1:4	Vattenprovtagning	Ingen
Petersburg 1	Söderköping2:3	Vattenprovtagning, Riskklassats enligt Naturvårdsverkets metodik MIFO fas 2	Ingen
Petersburg 2	Söderköping2:1	Vattenprovtagning, Riskklassats enligt Naturvårdsverkets metodik MIFO fas 2	Pågående utredning
Petersburg 3	Söderköping2:1	Vattenprovtagning, åtgärder för att minska utlakning genom förbiledning av dagvatten	Ingen
Björkbrinken	Bostebo 5:1	Ingen	Ingen
Östra Ryd	Hälla 5:2	Ingen	Ingen
Brännburen	Skatttorpet1:1	Vattenprovtagning	Ingen

Bilaga 4 Behovsbedömning

1 Vad är en behovsbedömning?

Enligt Miljöbalken 6 kap 11§ ska kommunen genomföra en miljöbedömning för alla planer eller program som kan medföra betydande miljöpåverkan. I samband med upprättandet av den tidigare avfallsplanen för Söderköpings kommun (planperioden 2016-2020) har föreliggande behovsbedömning upprättats med syfte att utreda om en miljöbedömning är nödvändig.

En uppdatering av tidigare behovsbedömning har gjorts inför antagande av ny avfallsplan (2022-2025). Om behovsbedömningen visar på en betydande miljöpåverkan ska en miljökonsekvensbeskrivning upprättats. I miljökonsekvensbeskrivningen identifieras, beskrivs och bedöms den betydande miljöpåverkan.

2 Beskrivning av aktuellt planförslag

Avfallsplanen är ett viktigt styrdokument för hur de uppsatta inriktningarna för avfallshanteringen i kommunen ska nås under den kommande fyraårsperioden. Avfallsplanen utgör tillsammans med avfallsföreskrifterna den kommunala renhållningsordningen. Under planperioden planeras en ny ÅVC att upprättas inom kommunen. Denna anläggning kommer att utgöra C-anläggning, och har därmed inte någon tillståndsplikt enligt miljöbalken.

3 Bedömning

<i>Behovsbedömning</i>				
Strider planen mot:				
	Ja	Lite	Nej	Kommentar
– Gällande översiktsplan			X	I Söderköpings Översiktsplan 2015–2030, antagen 2015-09-21, redovisas inga särskilda intressen eller ställningstaganden för avfallshanteringen inom kommunen.
– Miljömål (nationella och lokala)			X	Avfallsplanen bedöms ej strida mot nationella eller lokala miljömål.
– Riksintressen			X	Inom kommunen finns till exempel riksintressen för försvarets militära del, riksintressen för naturvård, kulturmiljövård, friluftsliv och för sjöfart och för väg. Avfallsplanen strider inte mot dessa intressen.
Påverkas landskapsbild (stadsbild, landskapsbild)?				
– In-/utblickar?			X	
– Historiska samband?			X	

Påverkas naturmiljö/naturvård (inklusive biologisk mångfald)?

	Ja	Lite	Nej	Kommentar
– Riksintresse för naturvård?			X	Inom kommunen finns ett antal riksintressen för natur, bland annat Slätbakens förkastningssystem, Östergötlands skärgård och Ramunderberget.
– Natura 2000-område? <i>OBS! Om Natura 2000-område påverkas, ellerrisk finns för påtagligskada eller påverkan på skyddad natur t ex riksintresse för naturvård eller strandskydd, uppstår alltid betydande miljöpåverkan!</i>			X	Avfallsplanen bedöms inte påverka något Natura 2000-område. Hjälnborg ska vara sluttäckt till 2025 och innan dess behöver verksamheten ha lämnat området.
– Naturresevat/Naturskydd?			X	Det finns ett antal naturskyddsområden i kommunen men avfallsplanen bedöms inte påverka dessa negativt.
– Strandskydd?			X	Avfallsplanen bedöms inte påverka strandskyddet vid hav, sjöar och vattendrag som finns i kommunen.
– Rödlistade arter?				Avfallsplanen bedöms inte påverka rödlistade arter inom kommunen.
– Annan värdefull natur?			X	

Påverkas rekreation och friluftsliv?

– Riksintresse för friluftsliv?			X	Inom kommunen finns områden med skydd för turism och friluftsliv enligt 4 kap 2§ MB. Naturvårdsverket har angett Östergötlands skärgård och Göta kanal som riksintressen för friluftsliv. Dessa områden bedöms inte påverkas negativt av avfallsplanen.
– Befolkning?			X	
– Grönstruktur?			X	

Påverkas kulturmiljö/kulturarv?

– Riksintresse för kulturmiljö?			X	Det finns flera riksintressen för kulturmiljövård inom kommunen. Bland andra Göta kanal (delen i Sankt Laurenti och Västra Husby snr) och Björkviks herrgård (Östra Ryds sn). Dessa områden bedöms inte påverkas negativt av avfallsplanen.
---------------------------------	--	--	---	---

– Kulturresevat?			X	
– Fornminne?			X	Inom kommunen finns många fornminnen. Ingen av dessa bedöms påverkas negativt av den kommunala avfallsplanen.
– Byggnadsminne?			X	Inom kommunen finns 12 olika byggnadsminnen men inget av dessa bedöms påverkas negativt av avfallsplanen.
– Kulturminnesvård?			X	
– Annan värdefull kulturmiljö?			X	Den ÅVC som planeras att byggas kommer att utgöra en C-anläggning ¹ vilket innebär att verksamheten inte kommer att tillståndsbedömas enligt miljöbalken.
<i>OBS! Om planområdet tas i anspråk för verksamhet som ska tillståndsbedömas enligt miljöbalken, uppstår alltid betydande miljöpåverkan!</i>				

Påverkas intressen för totalförsvaret?

– Riksintresse för Försvarmakten			X	Söderköpings kommun påverkas av riksintresset Malmens flottflygplats samt av ett övrigt riksintresseområde, där den specifika funktionen och lokaliseringen inte kan redovisas med hänsyn till sekretess. Dessa intressen bedöms inte påverkas av avfallsplanen.
----------------------------------	--	--	---	---

Påverkas omgivande miljö?

	Ja	Lite	Nej	Kommentar
– Mark			X	
– Luft			X	
– Klimat			X	
– Vatten			X	

Motverkar planen hushållning av naturresurser och andra resurser?

¹ Anmälningspliktiga verksamheter som ska anmälas men inte behöver tillstånd kallas för C-verksamheter. Anmälan ska göras till miljö- och hälsoskyddsmyndigheten senast sex veckor före det att verksamheten startas. Prövning i enlighet med Miljöprövningsförordning (2013:251).

- Mark, vatten, materiella resurser?			X	
--------------------------------------	--	--	---	--

– Transporter, kommunikationer, energi med mera?			X	Avfallstransporterna kommer inte att öka inom ramarna för den nya avfallsplanen jämfört med innan. I Söderköpings kommun finns riksintresse för väg (befintliga och framtida E22). Dessa riksintressen bedöms inte påverkas negativt av den nya avfallsplanen.
--	--	--	---	--

Finns risker för hälsa och säkerhet, uppstår störningar från omgivningen eller ger planen upphov till störningar?

– Buller/vibrationer?			X	Buller kommer inte att öka till följd av införandet av den nya avfallsplanen.
– Föroreningar (mark, luft, vatten)?			X	
– Överskrids miljö kvalitetsnormer? <i>OBS! Om risker finns för hälsa och säkerhet, eller om miljö kvalitetsnormer överskrids, uppstår alltid betydande miljöpåverkan!</i>			X	

Finns det risker för:

– Översvämning?			X	
– Erosion? <i>OBS! Om risker finns för översvämning och erosion uppstår alltid betydande miljöpåverkan!</i>			X	

4 Slutsats om fortsatt utredningsbehov

Samlad bedömning - Kommer planen att leda till betydande miljöpåverkan?

Avfallsplanen och den planerade ÅVC:n bedöms inte leda till betydande miljöpåverkan på miljön, människors hälsa och säkerhet eller hushållningen med mark, vatten och andra resurser.

<p>Lokala mål</p> <p>Avfallsplan</p>	<p>Regionala mål</p> <p>Länsstyrelsens åtgärdsprogram, Energi- och klimatstrategi för Östergötland 2019 -2023</p>	<p>EU & Nationellt*</p> <p>Avfallspaketet & Sveriges miljömål</p>	<p>Globalt</p> <p>Agenda 2030</p>
<p>1.1 Avfallsmängderna⁴ per person ska minska till 2025 i enlighet med det nationella målet om avfallsförebyggande enligt EU:s avfallshierarki.</p>	<p>42. Öka möjligheterna för fastighetsnära källsortering. Informera hushåll och företag om källsortering samt om vikten av att minska avfallsmängderna.</p> <p>MÅL 5: År 2025 ska mängden hushållsavfall minska till högst 350 kg per person/år och till år 2030 högst 300 kg. Delmål: År 2025 ska mängden mat- och restavf</p>	<p>Sveriges miljömål: 1. Begränsad klimatpåverkan 15. God bebyggd miljö</p> <p><u>Etappmål för avfall:</u> <i>Ökad utsortering och biologisk behandling av matavfall. Senast år 2023 ska minst 75 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring och biogas tas tillvara.</i></p> <p>Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning. Senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.</p>	<p>11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.</p> <p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p> <p>12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.</p> <p>12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.</p>

Avfallsplan 2022-2025

Bilaga 5 – Målfuppföljning relaterade mål och program

<p>1.2 Andelen mat och restavfall ska minska med 25% motsvarande det nationella 25/25-målet³.</p>	<p>42. Öka möjligheterna för fastighetsnära källsortering. Informera hushåll och företag om källsortering samt om vikten av att minska avfallsmängderna.</p>	<p>Sveriges miljömål: 1. Begränsad klimatpåverkan 15. God bebyggd miljö</p> <p>Etappmål för avfall: Ökad utsortering och biologisk behandling av matavfall. Senast år 2023 ska minst 75 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring och biogas tas tillvara.</p> <p>Etappmål för matsvinn: Matsvinnet ska minska mätt i mängd livsmedelsavfall. Matsvinnet ska minska så att det sammantagna livsmedelsavfallet minskar med minst 20 viktprocent per capita från 2020 till 2025.</p>	<p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p> <p>12.3 Till 2030, halvera det globala matsvinnet per person i butik- och konsumentledet, och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd.</p> <p>12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.</p> <p>12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.</p>
<p>1.3 Senast 2025 ställs tydliga krav vid upphandling av varor och tjänster i samtliga kommunala verksamheter i syfte att förebygga avfallens mängd och farlighet.</p>	<p>40. Arbeta för minskade utsläpp av miljögifter, luftföroreningar och växthusgaser genom upphandling. Miljö- och energikrav på produkter, leverantörer och transporter kan ingå. Inriktningen bör även vara att i möjligaste mån minska transportbehovet.</p>	<p>Sveriges miljömål: 1. Begränsad klimatpåverkan 4. Giftfri miljö 15. God bebyggd miljö</p> <p>Finns inget direkt kopplat etappmål</p>	<p>12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.</p> <p>12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.</p> <p>12.7 Främja hållbara offentliga upphandlingsmetoder, i enlighet med nationell politik och nationella prioriteringar.</p>

Avfallsplan 2022-2025

Bilaga 5 – Målfuppföljning relaterade mål och program

<p>1.4 Under 2022 fortsätta arbetet med att uppföra en ny ÅVC samt öka möjligheterna att lämna in föremål för återbruk.</p>	<p>42. Öka möjligheterna för fastighetsnära källsortering. Informera hushåll och företag om källsortering samt om vikten av att minska avfallsmängderna.</p>	<p>Sveriges miljömål: 15. God bebyggd miljö</p> <p>Etappmål för avfall: Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning. Senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.</p>	<p>11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.</p> <p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p> <p>12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.</p> <p>12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.</p>
<p>1.5 Andelen textilier i den brännbara fraktionen ska minska till år 2025⁶</p>	<p>43. Driva branschvisa informationskampanjer till företag om nyttorna av miljöanpassade produkter och tjänster. Öka information till allmänheten om miljöfarliga ämnen och produkter och bra alternativ</p>	<p>Sveriges miljömål: 15. God bebyggd miljö Etappmål för avfall: Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning. Senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent. Går i linje med regeringens utredning av: Producentansvar för insamling av textilier</p>	<p>11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.</p> <p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p> <p>12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.</p>
	<p>46. Öka informationen till allmänheten om hur beteende och konsumtion påverkar energianvändning och klimat.</p>		

Avfallsplan 2022-2025

Bilaga 5 – Målluppföljning relaterade mål och program

			12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.
1.7 Verka för ett samarbete med Returpack under 2022-2023.	Finns inget direkt kopplat regionalt mål	Sveriges miljömål: 15. God bebyggd miljö Etappmål för avfall: Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning. Senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.	12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.
			12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.
1.8 Avfallsmängderna i kommunernas egna verksamheter ska minska och återvinningsgraden öka.	42. Öka möjligheterna för fastighetsnära källsortering. Informera hushåll och företag om källsortering samt om vikten av att minska avfallsmängderna.	Sveriges miljömål: 15. God bebyggd miljö Etappmål för avfall: Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning. Senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.	12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.
			12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.
1.9 Återvinningsgraden för byggmaterial ska öka.	42. Öka möjligheterna för fastighetsnära källsortering. Informera hushåll och företag om källsortering samt om vikten av att minska avfallsmängderna.	Sveriges miljömål: 15. God bebyggd miljö Etappmål för avfall: Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning. Senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55	12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.

Avfallsplan 2022-2025

Bilaga 5 – Målpåföljning relaterade mål och program

	<p>43. Driva branschvisa informationskampanjer till företag om nyttorna av miljöanpassade produkter och tjänster. Öka information till allmänheten om miljöfarliga ämnen och produkter och bra alternativ</p>	<p>viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.</p> <p>Bygg- och rivningsavfall materialåtervinns och förbereds för återanvändning. Förberedande för återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning av icke-farligt bygg- och rivningsavfall, men undantag av jord och sten, ska årligen fram till 2025 uppgå till minst 70 viktprocent.</p>	<p>12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.</p>
<p>2.1 Utöka aktionerna för att minska nedskräpning årligen i kommunen.⁷</p>	<p>42. Öka möjligheterna för fastighetsnära källsortering. Informera hushåll och företag om källsortering samt om vikten av att minska avfallsmängderna.</p>	<p>Sveriges miljömål: 8. Levande sjöar och vattendrag 15. God bebyggd miljö</p> <p><i>Etappmål för avfall: Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning. Senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.</i></p>	<p>11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.</p>
	<p>43. Driva branschvisa informationskampanjer till företag om nyttorna av miljöanpassade produkter och tjänster. Öka information till allmänheten om miljöfarliga ämnen och produkter och bra alternativ</p>		<p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p>
	<p>46. Öka informationen till allmänheten om hur beteende och konsumtion påverkar energianvändning och klimat.</p>		<p>12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.</p>
<p>2.2 Fler skolor ska delta i auktioner för att minska nedskräpning⁸.</p>	<p>43. Driva branschvisa informationskampanjer till företag om nyttorna av miljöanpassade produkter och tjänster. Öka information till allmänheten om miljöfarliga ämnen och produkter och bra alternativ</p>	<p>Sveriges miljömål: 15. God bebyggd miljö</p>	<p>11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.</p> <p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p>

Avfallsplan 2022-2025

Bilaga 5 – Målfuppföljning relaterade mål och program

	<p>46. Öka informationen till allmänheten om hur beteende och konsumtion påverkar energianvändning och klimat.</p>		<p>12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.</p>
<p>2.3 Kustnära insamling av plast i havet utförs vartannat år med start 2018.</p>	<p>46. Öka informationen till allmänheten om hur beteende och konsumtion påverkar energianvändning och klimat.</p>	<p>Sveriges miljömål: 4. Giftfri miljö 8. Levande sjöar & vattendrag 15. God bebyggd miljö</p> <p>Etappmål för avfall: Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning. Senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.</p> <p>Går i linje med det nationella arbetet med att minska mängden mikroplast i våra hav.</p>	<p>11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.</p> <p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p> <p>12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.</p> <p>12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.</p>
<p>3.1 Andelen matavfall i den brännbara fraktionen ska minska och till senast 2025 ska den vara 15% av totalen.</p>	<p>42. Öka möjligheterna för fastighetsnära källsortering. Informera hushåll och företag om källsortering samt om vikten av att minska avfallsmängderna.</p>	<p>Sveriges miljömål: 1. Begränsad klimatpåverkan 15. God bebyggd miljö</p> <p>Etappmål för avfall:</p>	<p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p>

Avfallsplan 2022-2025

Bilaga 5 – Målfuppföljning relaterade mål och program

	<p>46. Öka informationen till allmänheten om hur beteende och konsumtion påverkar energianvändning och klimat.</p>	<p>Ökad utsortering och biologisk behandling av matavfall. Senast år 2023 ska minst 75 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring och biogas tas tillvara.</p> <p>Etappmål för matsvinn: Matsvinnet ska minska mätt i mängd livsmedelsavfall. Matsvinnet ska minska så att det sammantagna livsmedelsavfallet minskar med minst 20 viktprocent per capita från 2020 till 2025.</p>	<p>12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.</p> <p>12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.</p> <p>12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.</p>
<p>3.2 Arbetet med matsvinn fortsätter för att minimera och förebygga att matavfall uppstår inom kommunen. Inom kostenheten ska serveringssvinnet minska med 20 % och tallrikssvinnet minska med 7% till år 2025, jämfört med år 2020.</p>	<p>46. Öka informationen till allmänheten om hur beteende och konsumtion påverkar energianvändning och klimat.</p>	<p>Sveriges miljömål: 1. Begränsad klimatpåverkan 15. God bebyggd miljö</p> <p>Etappmål för avfall: Ökad utsortering och biologisk behandling av matavfall. Senast år 2023 ska minst 75 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring och biogas tas tillvara.</p> <p>Etappmål för matsvinn: Matsvinnet ska minska mätt i mängd livsmedelsavfall. Matsvinnet ska minska så att det sammantagna livsmedelsavfallet minskar med minst 20 viktprocent per capita från 2020 till 2025.</p>	<p>11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.</p> <p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p> <p>12.3 Till 2030, halvera det globala matsvinnet per person i butik- och konsumentledet, och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd.</p> <p>12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.</p>

Avfallsplan 2022-2025

Bilaga 5 – Måluppföljning relaterade mål och program

			12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.
4.1 Det farliga avfallet i den brännbara fraktionen ska fortsatt minska ⁶ .	42. Öka möjligheterna för fastighetsnära källsortering. Informera hushåll och företag om källsortering samt om vikten av att minska avfallsmängderna.	Sveriges miljömål: 1. Begränsad klimatpåverkan 4. Gifrfri miljö 15. God bebyggd miljö Etappmål för avfall: Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning. Senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.	11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.
	43. Driva branschvisa informationskampanjer till företag om nyttorna av miljöanpassade produkter och tjänster. Öka information till allmänheten om miljöfarliga ämnen och produkter och bra alternativ		12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.
	46. Öka informationen till allmänheten om hur beteende och konsumtion påverkar energianvändning och klimat.		12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.
4.2 Förpackningsmaterial restfraktionen ska fortsatt minska jämfört med 2020 års nivå (50% av restfraktionen)	42. Öka möjligheterna för fastighetsnära källsortering. Informera hushåll och företag om källsortering samt om vikten av att minska avfallsmängderna.	Sveriges miljömål: 1. Begränsad klimatpåverkan 4. Gifrfri miljö 15. God bebyggd miljö Etappmål för avfall: Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning. Senast 2025 ska förberedelse	11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.
			12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.

Avfallsplan 2022-2025

Bilaga 5 – Målluppföljning relaterade mål och program

	<p>46. Öka informationen till allmänheten om hur beteende och konsumtion påverkar energianvändning och klimat.</p>	<p>för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.</p>	<p>12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.</p> <p>12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.</p>
<p>4.3 Införa nytt skyltsystem på ÅVC:er och gemensamma insamlingsplatser</p>	<p>42. Öka möjligheterna för fastighetsnära källsortering. Informera hushåll och företag om källsortering samt om vikten av att minska avfallsmängderna.</p>	<p>Sveriges miljömål: 15. God bebyggd miljö</p> <p>Etappmål för avfall: Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning. Senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.</p>	<p>11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.</p> <p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p> <p>12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.</p> <p>12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.</p>
<p>46. Öka informationen till allmänheten om hur beteende och konsumtion påverkar energianvändning och klimat.</p>			

Avfallsplan 2022-2025

Bilaga 5 – Målfuppföljning relaterade mål och program

<p>5.1 Implementera och förankra kommunikationsplanen genom aktiviteter/kommunikationsinsatser.</p>	<p>42. Öka möjligheterna för fastighetsnära källsortering. Informera hushåll och företag om källsortering samt om vikten av att minska avfallsmängderna.</p>	<p>Sveriges miljömål: 15. God bebyggd miljö</p> <p>Finns inget direkt kopplat etappmål</p>	<p>11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.</p>
	<p>43. Driva branschvisa informationskampanjer till företag om nyttorna av miljöanpassade produkter och tjänster. Öka information till allmänheten om miljöfarliga ämnen och produkter och bra alternativ</p>		<p>12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.</p>
	<p>46. Öka informationen till allmänheten om hur beteende och konsumtion påverkar energianvändning och klimat.</p>		
	<p>MÅL 5: År 2025 ska mängden hushållsavfall minska till högst 350 kg per person/år och till år 2030 högst 300 kg. Delmål: År 2025 ska mängden mat- och restavfall minska till högst 150 kg per person/år</p>		
<p>5.2 Utveckla och optimera den fysiska planeringen kopplad till avfallshantering.</p>	<p>39. Verka för energieffektivare godstransporter och effektiv citylogistik. Särskild hänsyn bör tas vid ruttoptimering av farligt gods. Se över möjligheterna att utveckla och använda befintlig spårinfrastruktur. Utbilda förare i sparsam körning, öka fyllnadsgraden i fordon samt utnyttja den fysiska planering som ett verktyg.</p>	<p>Sveriges miljömål: 2. Frisk luft 15. God bebyggd miljö</p> <p><i>Etappmål frisk luft: Minskning av nationella utsläpp av luftföroreningar. Utsläpp av kväveoxider, svaveldioxid, flyktiga organiska ämnen, ammoniak och partiklar PM_{2,5} ska senast år 2025 motsvara de indikativa reduktionsnivåerna för år 2025 som framgår av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2284 om minskning av nationella utsläpp av vissa luftföroreningar, om ändring av direktiv 2003/35/EG och om upphävande av direktiv 2001/81/EG.</i></p>	<p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p>
<p>5.3 Senast 2025 ska alla som ger upphov till hushållsavfall och därmed jämförligt avfall omfattas av renhållningsabonnemang.</p>	<p>Finns inget direkt kopplat regionalt mål</p>	<p>Sveriges miljömål: 15. God bebyggd miljö</p> <p>Finns inget direkt kopplat etappmål</p>	<p>11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.</p>

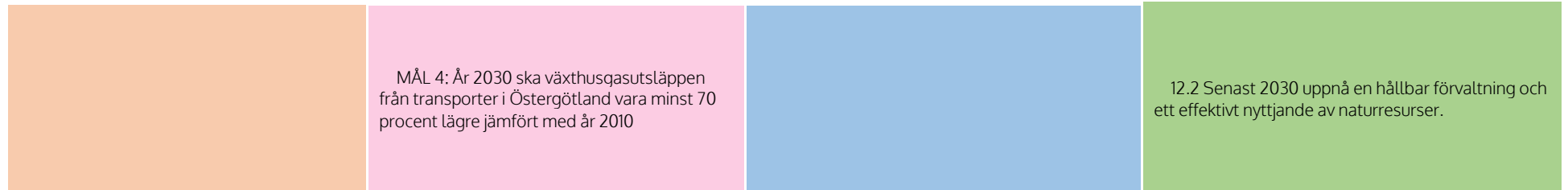
Avfallsplan 2022-2025

Bilaga 5 – Målluppföljning relaterade mål och program

			<p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p> <p>12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.</p>
<p>6.1 Inventering av nedlagda deponier. Ska vara klart år 2025.</p>	<p>53. Undersöka och efterbehandla förorenade områden med mycket stor risk eller stor risk för människors hälsa.</p>	<p>Sveriges miljömål: 4. Gifrfri miljö</p> <p>Finns inget direkt kopplat etappmål</p>	<p>12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.</p>
<p>6.2 6.2 Körsträckorna för avfallshämtningen ska minska med 5%.</p>	<p>39. Verka för energieffektivare godstransporter och effektiv citylogistik. Särskild hänsyn bör tas vid ruttoptimering av farligt gods. Se över möjligheterna att utveckla och använda befintlig spårinfrastruktur. Utbilda förare i sparsam körning, öka fyllnadsgraden i fordon samt utnyttja den fysiska planering som ett verktyg.</p> <p>40. Arbeta för minskade utsläpp av miljögifter, luftföroreningar och växthusgaser genom upphandling. Miljö- och energikrav på produkter, leverantörer och transporter kan ingå. Inriktningen bör även vara att i möjligaste mån minska transportbehovet.</p>	<p>Sveriges miljömål: 1. Begränsad klimatpåverkan 2. Frisk luft</p> <p><i>Etappmål frisk luft:</i> <i>Minskning av nationella utsläpp av luftföroreningar. Utsläpp av kväveoxider, svaveldioxid, flyktiga organiska ämnen, ammoniak och partiklar PM_{2,5} ska senast år 2025 motsvara de indikativa reduktionsnivåerna för år 2025 som framgår av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2284 om minskning av nationella utsläpp av vissa luftföroreningar, om ändring av direktiv 2003/35/EG och om upphävande av direktiv 2001/81/EG.</i></p>	<p>11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.</p>

Avfallsplan 2022-2025

Bilaga 5 – Måluppföljning relaterade mål och program

* Sveriges miljömål bygger på EU:s avfallspaket, därav tas endast de svenska miljömålen upp i denna koppling.

1.1 De totala avfallsmängderna per person ska minska till 2025 i enlighet med det nationella målet om avfallsförebyggande enligt EU:s avfallshierarki.				
Attgärder	Uppföljning	Ansvar	Resursbehov	Kommentar till bedömningen
Avfallsmängderna mäts i kg/person och år.				
Förbättra information om avfallsminimering till hushållen genom hemsidor och via specifika utskick.	Mäts som ja eller nej.	Servicenämnden	Medel	
Anordna evenemang med tema återbruk och avfallsminimering som exempelvis kan arrangeras på AVC.	Mäts som ja eller nej.	Servicenämnden	Liten	
Genomföra utvecklingsprojekt som syftar till att maten får en andra chans, exempelvis genom "Second chance food".	Mäts som ja eller nej.	Servicenämnden	Liten	
Ta fram rutiner för inköp och upphandling där inköpen kan minimeras.	Följs upp som ja eller nej	Kommunstyrelsen och Servicenämnden	Medel	Att ta fram ett formaliserat styrdokument som är tvärfunktionellt (alla förvaltningar), IT-produkter, möbelinköp.
*Ta på gemensamma metoder och se över samverkan med andra kommuner och ta stöd av varandras arbetsätt och erfarenhet.				
1.2 Andelen mat- och restavfall ska vara högst 25% motsvarande det nationella "25/25" målet.				
Attgärder	Uppföljning	Ansvar	Resursbehov	Kommentar till bedömningen
Avfallsmängderna mäts i kg/person och år med hjälp av plockanalyser.				
Allt minska matsvinnet i kost- och skolvärksamheterna t.ex. genom lävlingar och aktuella utvecklingsprojekt i samarbete med andra kommuner	Följs upp årligen, mätning av matsvinnet	Servicenämnden, barn- och utbildningsnämnden	Medel	Kostnader för pedagogiska möten i pilotprojekt. Övriga planerade åtgärder är planerat för inom verksamheten
En utökad utsortering av såväl matavfall som förpackningar som ändå uppstår	Avfallsmängderna mäts i kg/person och år med hjälp av plockanalyser.	Servicenämnden	Liten	
Ökade informationsinsatser till hushåll och verksamheter	Mäts som ja eller nej	Servicenämnden	Medel	
1.3 Senast 2025 ställs tydliga krav vid upphandling av varor och tjänster i samtliga kommunala verksamheter i syfte att förebygga avfallens mängd och farlighet.				
Attgärder	Uppföljning	Ansvar	Resursbehov	Kommentar till bedömningen
Efterlevnad av kraven vid hållbar upphandling ska följas upp där ambitionen är att minst baskravet ska följas.				
Driva frågor tillsammans med andra upphandlande myndigheter och därmed öka möjligheterna att påverka leverantörer.	Mäts som ja eller nej	Kommunstyrelsen.	Stor	Svårighet att följa upphandling hos enheter som inte är utförd av central funktion. Enheten bör därmed ha eget ansvar för uppföljning. Om det är avtal som kräver mer med Lex, kontroll på plats kan det kräva större kostnad. Uppföljning av avtal sker dels på central nivå idag, beror dock på hur avtalen ser ut. Systemtid, mallar och rutiner. Delvis ansvar hos enheterna där upphandling sker. Ekonomisk ansvar fortfarande hos KS. Fast summa med Norrköping samverkansavtal. Enstaka kostnader i samverkan med andra kommuner. Exempel kost där kommunerna delar på ansvarsområden. Pågår idag ingen ny kostnad utan en kostnad som kommunen redan bär.
Ställa och säkerställa miljökrav anpassade efter specifik upphandling.	Följs upp vid varje upphandling	Kommunstyrelsen.	Liten	Upphandlingsmyndighetens krav, minst baskrav vid relevans. Miljökrav kan driva upp priset på varan.
Styrdokumentet "Riktlinjer för inköp och upphandling" ska innehålla formulerade hållbarhetskriterier för att minska inköp av nya produkter (Till exempel implementera riktlinjer för att reparera i stället för att köpa nytt).	Mäts som ja eller nej	Kommunstyrelsen.	Liten	Ett tydliggörande. Lokala leverantörer för reparationstjänster (exempelvis)
1.4 Till år 2025 ha uppfört en ny AVC samt ökat möjligheterna att lämna in föremål för återbruk.				
Attgärder	Uppföljning	Ansvar	Resursbehov	Kommentar till bedömningen
Avfallsmängderna mäts i kg/person och år med hjälp av plockanalyser.				
Skapa en mötesplats för avfallsminimering genom att t ex anordna återbrukadagar på AVC:n under vår och höst.	Mäts som ja eller nej.	Servicenämnden	Liten	
Utreda möjligheter för återbruk i samband med uppförandet av ny AVC.	Följs upp genom att redogöra för återbruksmöjligheter som finns tillgängliga.	Servicenämnden	Stor	
Platsbesök på AVC:er med återbruksmöjligheter	Mäts som ja eller nej	Servicenämnden	Liten	
Hitta nya samarbeten med andra aktörer för att skapa mervärde för kommunens invånare och de som arbetar i den.	Mäts som ja eller nej.	Servicenämnden	Liten	
1.5 Andelen textilier i restavfallsfraktionen ska minska till år 2025				
Attgärder	Uppföljning	Ansvar	Resursbehov	Kommentar till bedömningen
Avfallsmängderna mäts i kg/person och år med hjälp av plockanalyser.				
Söka fler samarbeten med aktörer som kan samla in textilier på ny AVC.	Mäts som ja eller nej	Servicenämnden	Medel	Ytor behöver skapas, innebär merkostnad vid byggnation av ny AVC
Riktade informationsinsatser till hushållen.	Följs upp årligen som ja eller nej	Servicenämnden	Liten	Innyms i andra kommunikationsinsatser
1.6 Verka för ett fortsatt samarbete med Returpack.				
Attgärder	Uppföljning	Ansvar	Resursbehov	Kommentar till bedömningen
Utreda möjligheten att införa storskalig pantinsamling på AVC.				
Mäts som ja eller nej	Servicenämnden	Medel		Ytor samt rätt infrastruktur behöver skapas, innebär merkostnad vid byggnation av ny AVC
1.7 Avfallsmängderna i kommunernas egna verksamheter ska minska och återvinningensgraden öka.				
Attgärder	Uppföljning	Ansvar	Resursbehov	Kommentar till bedömningen
Avfallsmängderna mäts i kg/person och år med hjälp av plockanalyser.				
Inventera var i kommunens verksamheter det genereras mest avfall, för att kunna sätta upp nya konkreta mål.	Resultatet av inventeringen följs upp och används som måttal.	Servicenämnden, Barn och utbildningsnämnden, Socialnämnden och Samhällsbyggnadsnämnden.	Liten	Utreds vid ombyggnation och om personal behöver anställas
Se över verksamheternas möjligheter till återbruk av möbler.	Mäts som ja eller nej	Socialnämnden	Medel	Behov av lokal
Riktade informationsinsatser till kommunens egna verksamheter.	Mäts som ja eller nej	Socialnämnden	Liten	
Förbättra/förenkla möjligheterna att sortera i kommunernas verksamheter. Gör s i dialog med fastighetsansvariga.	Mäts som ja eller nej	Kommunstyrelsen	Medel	Krävs troligen ombyggnationer
1.8 Återvinningensgraden för byggmaterial ska öka.				
Attgärder	Uppföljning	Ansvar	Resursbehov	Kommentar till bedömningen
Avfallsmängderna mäts i kg/person och år med hjälp av plockanalyser.				
Utred möjligheten för fler fraktioner för bygg- och rivningsavfall på befintlig AVC.	Mäts som ja eller nej.	Servicenämnden	Liten	
Inför fler fraktioner för bygg- och rivningsavfall i samband med att ny AVC upprättas.	Mäts som ja eller nej.	Servicenämnden	Stor	
Erbjud Big bag och containerlösning för bygg- och rivningsavfall vid fastigheten.	Avfallsmängderna mäts i kg/person och år med hjälp av plockanalyser.	Servicenämnden	Liten	
2.1 Utöka aktionerna för att minska nedskräpning i kommunen.				
Attgärder	Uppföljning	Ansvar	Resursbehov	Kommentar till bedömningen
Minskade mängder skräp mäts genom insamlade mängder/år.				
Utöka samarbetet med Håll Sverige rent.	Mäts genom antal aktiviteter, samarbeten och deltagare.	Servicenämnden	Liten	
Engagera skolor och förskolor i arbetet. Fortsatt samarbete med det lokala föreningslivet, till exempel genom ungdomsdrömmen.		Servicenämnden	Liten	
2.2 Fler skolor ska delta i aktioner för att minska nedskräpning.				
Attgärder	Uppföljning	Ansvar	Resursbehov	Kommentar till bedömningen
Avfallsmängderna mäts i kg/person och år med hjälp av plockanalyser.				
ungdomsnämnden med fokus på informationsinsatser och aktiviteter under året, där även den äldre åldersgruppen engageras	Mäts genom antal genomförda aktiviteter.	Barn- och utbildningsnämnden och Servicenämnden	Liten	
Anordna temadagar i skolorna för exempelvis marint skräp.			Liten	
2.3 Kustnära insamling av plast i havet utförs vartannat år.				
Attgärder	Uppföljning	Ansvar	Resursbehov	Kommentar till bedömningen
Avfallsmängderna mäts i kg/person och år med hjälp av plockanalyser.				
Kustnära insamling av plast i skärgårdsmiljö. I samarbete med Håll Sverige rent kan man exempelvis arrangera Kustäddadag eller Clean-Up kust-event. Fokus läggs främst på badplatser och hamnar i kommunen.	Mäts som ja eller nej.	Servicenämnden	Liten	
Fortsatt kommunicera Strandstädarkartan på kommunens hemsida och genom andra kanaler.	Mäts som ja eller nej.	Servicenämnden	Liten	
3.1 Andelen matavfall i restavfallsfraktionen ska minska och till senast 2025 ska den vara högst 25% av totalen.				
Attgärder	Uppföljning	Ansvar	Resursbehov	Kommentar till bedömningen
Avfallsmängderna mäts i kg/person och år med hjälp av plockanalyser.				
Styrs via renhållningstaxan.	Mäts i plockanalys.	Servicenämnden	Stor	Styrningen i sig kostar dvs subventionering av matavfallsutsortering
Informationsinsatser till hushållen.	Mäts som ja eller nej.	Servicenämnden	Liten	
3.2 Arbetet med matsvinn fortsätter för att minimera och förebygga att matavfall uppstår inom kommunen. Inom kostenheten ska serveringsvinnet minska med 7 % och tallriksvinnet minska med 7% till år 2025, jämfört med år 2020 som utgångsläge.				
Attgärder	Uppföljning	Ansvar	Resursbehov	Kommentar till bedömningen
Avfallsmängderna mäts i kg/person och år med hjälp av plockanalyser.				
Informationsinsatser till kommunens verksamheter.	Mätning av matsvinn.	Servicenämnden	Liten	
Under en vecka per år kommer förskolorna att mäta tallriksvinnet. Under samma vecka ska personalen prata med barnen om varför man inte ska kasta mat i onödan.	Mäts som ja eller nej.	Barn- och utbildningsnämnden och servicenämnden	Liten	
Skolorna ska implementera matsvinnfrågan i skolans "matråd".	Mäts som ja eller nej.	Servicenämnden	Liten	
4.1 Det farliga avfallet i restavfallsfraktionen ska fortsatt minska.				
Attgärder	Uppföljning	Ansvar	Resursbehov	Kommentar till bedömningen
Avfallsmängderna mäts i kg/person och år med hjälp av plockanalyser.				
Fortsatt införa samlaren på fler platser i kommunen.	Följ upp antal nya samarbeten	Servicenämnden	Medel	
Informationsinsatser till hushållen med fokus på utsortering av farligt avfall.	Mäts som ja eller nej	Servicenämnden	Liten	
Stimulera till att använda AVC:n, genom informationsinsatser och genom att anordna temadagar.	Mäts som antalet aktiviteter	Servicenämnden	Liten	
4.2 Förpackningsmaterial i restavfallsfraktionen ska fortsatt minska jämfört med 2021 års nivå.				
Attgärder	Uppföljning	Ansvar	Resursbehov	Kommentar till bedömningen
Avfallsmängderna mäts i kg/person och år med hjälp av plockanalyser.				
Informationsinsatser till hushållen för att upprätthålla en god utsortering av förpackningsmaterial.	Mätning av förpackningsmaterial i plockanalys.	Servicenämnden	Medel	
4.3 Införa nytt skyltsystem på ny AVC och gemensamma insamlingsplatser				
Attgärder	Uppföljning	Ansvar	Resursbehov	Kommentar till bedömningen
Avfallsmängderna mäts i kg/person och år med hjälp av plockanalyser.				
Inventering av flerbostadshus och gemensamma insamlingsplatser.	Mäts som ja eller nej	Servicenämnden	Stor	
Ta fram nya skyltar i samband med ny AVC.	Mäts som ja eller nej	Servicenämnden	Stor	
Se över digitaliseringsmöjligheter på ny AVC	Mäts som ja eller nej	Servicenämnden	Stor	
5.1 Implementera och förankra kommunikationsplanen genom aktiviteter/kommunikationsinsatser.				
Attgärder	Uppföljning	Ansvar	Resursbehov	Kommentar till bedömningen
Avfallsmängderna mäts i kg/person och år med hjälp av plockanalyser.				
Genomlysning av befintlig kommunikationsplan	Uppföljning årligen	Servicenämnden och kommunstyrelsen	Liten	Personalresurs krävs
Ökad information i sociala medier och andra digitala kanaler.		Servicenämnden och kommunstyrelsen	Liten	Personalresurs krävs
Utveckla samarbetet med grannkommunerna i regionen.		Servicenämnden	Medel	
Integrera avfallsplanen i skolans undervisning.	Mäts genom antal genomförda aktiviteter / samarbeten.	Servicenämnden, Barn och utbildningsnämnden	Liten	
Informationsinsatser som syftar till att informera om hela avfallskedjan, även hur avfallet slutligen hanteras. (Se fler specifika åtgärder under respektive delmål)		Servicenämnden	Medel	
Ökad samverkan med andra kommuner för gemensam kompetensutveckling t.ex. genom platsbesök på AVC:er.				
5.2 Senast 2025 ska alla som ger opphov till kommunalt avfall omfattas av renhållningsbonnemang.				
Attgärder	Uppföljning	Ansvar	Resursbehov	Kommentar till bedömningen
Avfallsmängderna mäts i kg/person och år med hjälp av plockanalyser.				
Utföra en inventering av antalet hushåll som har ett renhållningsbonnemang.	Mäts som ja eller nej.	Servicenämnden	Stor	Personalresurser krävs
6.1 Inventering av nedlagda deponier ska vara klart år 2025.				
Attgärder	Uppföljning	Ansvar	Resursbehov	Kommentar till bedömningen
Avfallsmängderna mäts i kg/person och år med hjälp av plockanalyser.				
Upprättande av åtgärdsplan för hur inventeringen ska ske och där det behövs åtgärder.	Mäts som ja eller nej och hur åtgärderna uppfyllts.	Samhällsbyggnadsnämnden och Servicenämnden	medel-stor	
Samordna insatserna med Valdemarsviks kommun.				
Söka statliga bidrag för att finansiera undersökningarna och åtgärderna.	Mäts som ja eller nej	Samhällsbyggnadsnämnden och Servicenämnden	Liten	
Resultat från inventeringen kommuniceras till berörda verksamhetsutövare exempelvis med stöd av kommunens gemensamma kartsystem (Geosocna).	Mäts som ja eller nej och hur åtgärderna uppfyllts.	Samhällsbyggnadsnämnden och Servicenämnden	Liten	
6.2 Körsträckorna för avfallshämtningen ska minska med 5%.				
Attgärder	Uppföljning	Ansvar	Resursbehov	Kommentar till bedömningen
Avfallsmängderna mäts i kg/person och år med hjälp av plockanalyser.				
Ruttoptimering genom att se över så att körtid och körsträcka optimeras.	Följs upp genom minskad körtid och körsträcka per fordon och år.	Servicenämnden	Liten	

Förklaring till resursbedömning

Åtgärderna under avfallsplanens delmål under respektive miljöområde/inriktning är även kopplade till vilket resursbehov som åtgärden innebär. Resursbehovet innebär både arbetsinsatser och arbetsfördelning samt ekonomiska kostnader.

De kostnader som anges under resursbehov avser följande:
 Liten <30 000 SEK (Kostnad per hushåll: Ca 15 kr, kostnad per invånare: Ca 2 kr)
 Medel 30 000 - 100 000 SEK (Kostnad per hushåll: Ca 15-45 kr, kostnad per invånare: Ca 2- 7 kronor)
 Stor > 100 000 SEK > (Kostnad per hushåll: ca 45 kr, kostnad per invånare: Ca 7 kronor)